

Vlaams
Parlement

vergadering **C10**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 17 oktober 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de werkingssubsidies voor geprofessionaliseerde jeugthuizen – 27 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de opvolging van de resolutie betreffende de uitbouw van een toekomstgerichte en mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke, kwalitatieve journalistiek – 34 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de maatregelen voor de VRT in het medialuik van het Vlaamse regeerakkoord – 67 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de herziening van het decreet Sociaal-Culturele Sector – 72 (2019-2020)	24
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de beslissing van Telenet om analoge televisie en radio af te schakelen – 56 (2019-2020)	35

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de werkingssubsidies voor geprofessionaliseerde jeugdhuizen – 27 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Goedemorgen allemaal, welkom op deze eerste commissievergadering voor Jeugd en Media. Welkom ook minister Dalle. Ik hoop op een heel fijne, productieve, open en constructieve samenwerking en ik ga ervan uit dat dat zeker het geval zal zijn.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, op 1 oktober waren heel wat geprofessionaliseerde jeugdhuizen in afwachting van een beslissing van de toenmalige minister van Jeugd, die een belangrijke keuze moest maken over de aangevraagde werkingssubsidies voor de komende vier jaar. Door de aanslepende regeringsvorming die op dat moment aan een eindsprint bezig was, werd beslist om niet te beslissen. De uittredende minister van Jeugd achtte het – begrijpelijk, maar toch met een bepaalde impact op de organisaties – niet opportuun om alsnog een beslissing te nemen. Op die manier is dat een van de eerste pakketten die op uw bureau lagen en die mee zijn overgedragen. Wij hopen dat dat pakket op dit moment de hoogste prioriteit heeft.

Op datum van het opmaken van de vraag om uitleg waren we nog steeds in het ongewisse. Ondertussen is er een communicatie geweest naar de jeugdhuizen op welk moment ze die beslissing kunnen verwachten. Ik heb hierbij toch een aantal vragen, omdat dit een bepaalde impact heeft op de organisaties in kwestie. We hopen uiteraard dat we op alle vragen een antwoord kunnen formuleren, maar vermoedelijk lukt dat niet.

De beslissing over het personeel heeft natuurlijk een impact. Als bepaalde organisaties medewerkers in opzegging moeten plaatsen, dan is dat heel vreemd om te doen zonder dat er een bepaalde beslissing is genomen. Als ze dat niet hebben gedaan, dan zijn er natuurlijk financiële risico's waardoor ze misschien langer moeten uitbetalen, terwijl de subsidies terugvallen.

Minister, hebt u ondertussen een beslissing genomen over de toekenning van de werkingssubsidies? Zo niet, wanneer komt die? We weten dat er is gecommuniceerd, maar de exacte datum kennen we niet. Hoe is er daarover met de aanvragers contact geweest? Erkent u de problemen die dit kan opleveren voor de betrokken organisaties in hun rol van werkgever? Zijn er overgangsmatregelen om de impact op de organisaties op te vangen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank voor de felicitaties. Ik kijk er ook naar uit om met u en met heel de commissie samen te werken rond Jeugd en Media. Ik begrijp dat u ook een bijzondere achtergrond hebt in het jeugdbeleid. Dat zal een grote toegevoegde waarde hebben. Dank ook voor uw zeer belangrijke vraag om uitleg over de werkingssubsidies voor de geprofessionaliseerde jeugdhuizen.

Ik ben nu twee weken minister en ik ben de adviezen van de administratie grondig aan het bestuderen, ook met mijn kabinet. U weet dat dat op basis van een nieuw decretaal kader gebeurt. Het is de eerste keer dat we op die manier meerjarige subsidies zullen toekennen. Het gaat over een zeer belangrijke ondersteuning van de jeugdhuizen en van jeugdorganisaties voor jongeren uit een bijzondere doelgroep, in het bijzonder die met een handicap. Dit is dus een belangrijke, maar geen eenvoudige beslissing. We kunnen zeker niet alle aanvragen voor 100 procent

inwilligen. Dat zal zeker niet mogelijk zijn. Daarom vind ik het belangrijk om grondig te werk te gaan. Ik heb gecommuniceerd dat we tegen het einde van de maand onze beslissing zullen laten weten.

Op een bepaald moment is er gecommuniceerd dat we tegen 15 oktober een beslissing zouden nemen, maar door het uitlopen van de formatiegesprekken is die timing natuurlijk een beetje verlaat en hebben we dat niet kunnen doen. Op 15 oktober hebben we gezegd dat het eind oktober zal gebeuren. We zullen dat dan ook effectief doen. Daar kunnen u en de jeugthuizen op rekenen.

Er zijn problemen die gepaard gaan met zo'n uitstel en dat is heel vervelend. Als men niet weet wat de financiering vanaf 1 januari zal zijn – men moet natuurlijk ook een voorlopige begroting opmaken –, dan heeft het een grote impact. Het gaat over belangrijke bedragen voor de jeugthuizen. Het is natuurlijk heel erg vervelend. Ik vind het ook niet leuk om zo te moeten starten, maar ik denk dat het onvermijdelijk is. Ik denk dat het beter is om dit twee weken langer aan te kijken, zodat er echt een gedegen beslissing komt.

De jeugthuizen die betoelaagd worden, zullen hopelijk na 1 januari tevreden zijn. Een aantal andere jeugthuizen zullen misschien niet worden betoelaagd of zullen beperkter worden betoelaagd dan men had gehoopt. Het klopt dat er geen overgang is voorzien. Wel is het zo dat de uitbetaling van die subsidies per kwartaal aan 22,5 procent gebeurt, zodat een deel van de subsidie nog wordt uitbetaald nadat het werkingsverslag in 2020 wordt neergelegd. In de cashflow kan dat betekenen dat er nog een inkomst is, maar uiteraard gaat het over de subsidies voor 2019. Specifiek voor 2020 is er natuurlijk niets voorzien voor de jeugthuizen die geen betoelaging krijgen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp ook wel dat u dit op uw boterham hebt gekregen en ik wil daar begrip voor opbrengen. Ik begrijp ook dat u daar in de eerste twee dagen van uw ministerschap geen beslissing over kon nemen en dat u toch enige tijd wilt nemen om alle adviezen die er zijn ernstig te onderzoeken. Ik denk evenwel dat de jeugthuizen en het jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen, waar het hier ook over gaat, weinig boodschap hebben aan het verhaal dat de regeringsvorming iets langer heeft geduurd dan verwacht en dat dat dan een impact heeft op hun organisatie.

Ik heb nog een aantal aanvullende vragen. In het nieuwe decreet Bovenlokaal Jeugdwerk gaat het ook over het jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen. Geldt de datum van die beslissing ook voor hen? Wordt op dat moment over de hele pot beslist?

Wij horen ook allerlei geruchten over besparingen in het jeugdwerk. Het is voor ons nog niet heel duidelijk wat die zullen inhouden. Zal er ook op de pot die voorzien was voor het bovenlokaal jeugdwerk worden bespaard? Zo ja, in welke grootteorde en wat is de impact daarvan?

Ik blijf toch een pleidooi houden – ik zal dat misschien straks nog eens moeten doen – om te onderzoeken of het mogelijk is om overgangsmaatregelen te voorzien voor diegenen die minder middelen zullen krijgen dan ze gehoopt of verwacht hadden of vandaag hebben. Het cashflowgedeelte klopt en ze zullen misschien nog een deel van die middelen krijgen, maar in de begroting waren die wel voorzien voor 2019 en niet voor uitgaven in januari of februari 2020. Daar spreken we nu over. Ik kreeg toch nog graag een aantal verhelderende antwoorden.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, na de uitholling van het decreet Lokaal Jeugdbeleid in 2015 en na het wegvallen van de bevoegdheid Jeugd bij de provincies, is dit

decreet wel het belangrijkste instrument voor het bovenlokaal jeugdwerk en de ondersteuning van het lokaal jeugdwerk. Het is dus een heel belangrijke beslissing.

Ik volg u voor een groot deel als u zegt dat u nog maar net minister bent en u er uw tijd voor wilt nemen. Dat is ernstig en het is goed dat u het op die manier aanpakt.

De ongerustheid in de sector is inderdaad wel groot, daarin kan ik collega Vaneekhout bijtreden. Ik vind het dan ook jammer dat pas vorige maandag, nadat Formaat zelf bij het kabinet heeft aangeklopt, werd gecommuniceerd dat de beslissing pas eind oktober zou kunnen worden megedeeld. Er had proactiever kunnen worden opgetreden. Ik neem u dat niet kwalijk, maar ik denk dat het in de toekomst wel aan te raden is. De beslissing van eind oktober is dus belangrijk.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In het verleden was het zo dat bijna alle aanvragen konden worden gehonoreerd. Nu gaat er ongeveer 3,5 miljoen euro naar 83 bovenlokale projecten in 49 jeugthuizen in Vlaanderen. Als ik het goed heb begrepen, is er via het nieuwe decreet voor ongeveer 5 miljoen euro aangevraagd. Dat is op zich goed, dat wil zeggen dat de nood hoog is en dat het decreet mogelijk een antwoord kan bieden. Maar de ongerustheid bij de jeugdhuissector is natuurlijk groot omdat er een verschil is van 1,5 miljoen euro tussen wat er nu voor jeugthuizen is voorzien en wat er wordt aangevraagd. Minister, kunt u al enigszins aangeven in welke richting het voor de budgetten zal gaan?

Zullen er extra budgetten worden vrijgemaakt voor die jeugthuizen of gaat het hier over hetzelfde budget, die 3,5 miljoen euro die daarvoor momenteel voorzien is?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Voorzitter, binnen onze CD&V-fractie hebben de mensen die met Jeugd bezig zijn uiteraard een aantal vragen gekregen over wanneer die beslissing zou vallen. Dat is begrijpelijk, dat is logisch. Zoals de minister heeft aangegeven wordt het nieuwe decreet immers toegepast. Wij begrijpen die vragen omdat die beslissing initieel op 1 oktober zou vallen. De vorige minister heeft gecommuniceerd dat het 15 oktober zou worden.

Zoals de minister heeft geschetst, is de lange regeringsvorming de reden waarom daarover nu nog niet gecommuniceerd is. De subsidiekalender houdt er rekening mee dat wij een regering hebben die gevormd is in juli, wat de minister voldoende tijd geeft om die subsidiebeslissing te nemen. Het is positief dat de minister heel duidelijk via het Integraal Opvolgsysteem Kunsten (KIOSK) naar de verschillende jeugthuizen gecommuniceerd heeft. Ik denk dat het belangrijk is dat wij als parlement hierover nadenken, want we begrijpen natuurlijk volledig de onrust. We moeten in de toekomst bekijken hoe we die subsidiekalender eventueel kunnen aanpassen.

Minister, ik begrijp u echter ook volledig als u zegt dat u die beslissing zeer zorgvuldig wilt nemen. Het is immers een heel belangrijke beslissing, die zal bepalen welke jeugthuizen de komende jaren structurele subsidies vanuit Vlaanderen zullen krijgen.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. Ik zou die graag laten stellen door mijn twee YOUCA-stagiaires. Ik heb hun gezegd dat ze niet zenuwachtig hoeven te zijn omdat het hun eerste keer is, want het is ook de eerste keer dat u als minister zult antwoorden. Zij zullen dus met u dezelfde stress delen.

Fanny Briels: Minister, aansluitend op de vragen van de collega wil ik u vragen of u meer toelichting kunt geven bij het afwegingskader dat gehanteerd zal worden om de subsidiebedragen toe te kennen.

Aza Pocheva: Wordt er bijvoorbeeld rekening gehouden met het bedrag dat de organisaties vandaag ontvangen?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Er werd hier gesproken over Formaat. Voor alle duidelijkheid: dit gaat over meerjarige subsidies. Als de vorige minister had beslist om hierover een beslissing te nemen, dan voerden we vandaag een ander debat, namelijk een over de hold-up van de vorige minister op het beleid van de huidige. Ik vind het dus niet meer dan normaal dat minister Dalle de dossiers mag beoordelen, het is ook zijn beleid. Het vorige kabinet heeft in alle transparantie met de sector en vooral met Formaat gecommuniceerd, dat eigenlijk wel begrip had voor de situatie. Er is in alle openheid gecommuniceerd. De minister heeft daar deze week nog verder over gecommuniceerd. Ik denk dat het vorige en het huidige kabinet alle mogelijke middelen inzetten om die sector zo snel mogelijk de duidelijkheid te geven die ze verwachten en verdienen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, en zeker ook de collega's voor één dag van YOUCA voor hun pertinente vragen.

Mijnheer Vaneekhout, we zullen voor de bijzondere doelgroepen, namelijk de jongeren en kinderen met een handicap, dezelfde timing hanteren. Dus tegen eind oktober zullen we ook voor hen een beslissing nemen. Ik begrijp uw vraag naar overgangsmaatregelen. Maar de basis is een goede beslissing ten gronde, in de hoop dat de goede aanvragen dan ook worden gehonoreerd, geheel of gedeeltelijk. Decretaal is er natuurlijk niets voorzien voor degenen die niets krijgen of minder krijgen dan verwacht. Daar heb je enkel het element dat er volgend jaar nog een stukje subsidie wordt uitbetaald, maar decretaal gesproken hebben we op dit moment niet de mogelijkheid om aan hen middelen toe te kennen.

Er zijn nog wat vragen gesteld over de timing en het afwegingskader. De administratie heeft voorbereidend werk gedaan met een zestal onderdelen, beoordelingselementen en een score die ze toekennen. Op die basis doen zij een voorstel over betoelaging. Vandaag zijn we goed aan het nakijken op welke manier dat is gebeurd. Verschillende personen bij de administratie zijn daarbij betrokken. Dat moet ervoor zorgen dat dat op een gedegen manier gebeurt.

We willen dat echter ook nog eens bekijken, en ervoor zorgen dat daar zeker geen fouten in gebeuren. Een belangrijk element daarbij is natuurlijk de vergelijking met wat men vroeger kreeg. Voor de ene is een bedrag van 50.000 euro misschien een vooruitgang, voor de andere een achteruitgang. Ook de timing is natuurlijk niet onbelangrijk.

Er zijn ook wat vragen gesteld over het budgettaire aspect: hoe gaan we hiermee om, moeten er hier besparingen op worden toegepast? In het algemeen is het natuurlijk zo dat de regering inzake subsidies in het algemeen, ik heb het dan niet over de subsidies voor Jeugd, op de facultatieve subsidies een besparing van 6 procent in 2020 zal toepassen. Dit is iets dat algemeen is vooropgesteld. We zijn nog volop in begrotingsbespreking. We zullen daar in het Vlaams Parlement, en ik vermoed ook in deze commissie, nog op ingaan. Ik kan daar nu geen verdere duiding bij geven, maar dat is inderdaad de basispositie: 6 procent besparingen op facultatieve subsidies. We zijn echter volop aan het overleggen hoe we dit in de diverse sectoren zullen toepassen, ook in de jeugdsector, waar dat natuurlijk een bijzonder stevige besparing zou betekenen.

Wat deze dossiers betreft, is de beoordeling die is gebeurd door de administratie, een inhoudelijke beoordeling. Die houdt op zich geen rekening met budgettaire vragen. We zullen dus wel degelijk de dossiers honoreren die inhoudelijk correct zijn opgesteld, die goed zijn onderbouwd. We zullen zeker geen besparing toepassen op de subsidies die we hieraan wensen toe te kennen. Ik denk dat dat wel

belangrijk is om te preciseren. Van zodra de beslissing is genomen, kunnen we daar echter zeker nog verder van gedachten over wisselen.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Ik heb een aantal slotopmerkingen.

Ik denk inderdaad dat we hierover nog van gedachten zullen wisselen als het gaat over de financiële keuzes die in die besparingsronde ten gronde worden gemaakt. Ik hoor u heel duidelijk zeggen dat er nu een algemeen kader is inzake facultatieve subsidies, maar ik hoor u nog niet zeggen wat de impact daarvan op de jeugdsubsidies zal zijn. Dat doet me enerzijds vermoeden dat daar nog discussies over zijn. Ik hoop dat u als minister van Jeugd die strijd zeer heldhaftig aangaat. Anderzijds doet dat me ook vermoeden dat er door de jeugdsector wel degelijk een rekening zal worden betaald. We zullen heel nauwlettend toezien op wat de impact daarvan is en op welke manier daarmee wordt omgegaan, maar we denken absoluut dat dat een nefaste keuze is voor een van de fundamenten van ons warme Vlaanderen.

Ik zou ook de link willen leggen met de beslissing die u neemt. U garandeert dat de beslissing die u zult nemen over de toelagen die zullen worden uitgekeerd achteraf geen gevolg zal krijgen. Ik zou u absoluut willen oproepen om dat op die manier ook te garanderen. Als er eind oktober een beslissing wordt genomen, dan vind ik dat die organisaties het verdienen om vier jaar lang zeker te zijn. En dat men er vier maanden later in het kader van de begrotingsbesprekingen niet toch nog een plak afdoet, zoals de Vlaamse overheid deze sector, maar ook andere organisaties al af en toe al heeft 'gelapt'.

Ik denk dat men een goede beslissing ten gronde moet nemen, dus neem daar de komende twee weken uw tijd voor om dat op een goede manier te doen. Wees u er echter van bewust dat het jeugdwerk niet verantwoordelijk is voor de regeringsvorming. Wat er is gebeurd met betrekking tot de regeringsvorming, is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering, van de Vlaamse overheid. Onze fractie vindt dat we als een goede huisvader wél overgangsmatregelen voor de sector moeten voorzien om de moeilijke situaties in januari, februari, maart qua personeelskosten op te vangen. Dat moet gebeuren voor die jeugdhuisen die er meer bekaaid vanaf komen dan ze hadden verwacht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de opvolging van de resolutie betreffende de uitbouw van een toekomstgerichte en mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke, kwalitatieve journalistiek – 34 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, vooreerst namens de sp.a-fractie van harte proficiat met uw mandaat als minister van Cultuur en Media. We hebben immers allemaal een grote liefde voor... *(Opmerkingen)*

Kunst en Media? *(Opmerkingen)*

Ah ja, natuurlijk. Het zijn belangrijke terreinen. Media is ook een heel belangrijk terrein, en ik hoop dat we de komende jaren heel goed en constructief zullen kunnen samenwerken, in een open sfeer.

In de vorige legislatuur is er op 20 maart 2019 in het Vlaams Parlement kamerbreed een resolutie goedgekeurd betreffende de uitbouw van een toekomstgerichte mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke, kwalitatieve journalistiek. Met dat initiatief werd het uitbouwen van een structurele ondersteuning van digitale, onafhankelijke nieuwsmedia beoogd om een kwalitatief, pluriform, onafhankelijk medialandschap te blijven garanderen in tijden waarin ons medialandschap toch wel een sterke mediaconcentratie kent. Het uitgangspunt was daarbij inderdaad dat in deze post-truthtijden diepgravende onderzoeksjournalistiek beschermd moet worden, en onafhankelijke, kwalitatieve berichtgeving gehonoreerd en verder gestimuleerd moet worden, ongeacht het medium dat daarvoor gebruikt wordt.

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering voor 2019-2024 wordt de problematiek van de toenemende mediaconcentratie in Vlaanderen helaas niet aangekaart, noch wordt er verwezen naar het belang van pluriforme nieuwsmedia en onderzoeksjournalistiek.

Minister, ik vraag me dan ook af welke beleidsinitiatieven u plant om verder gevolg te geven aan die resolutie die toch kamerbreed goedgekeurd is, met name het engagement om verder te blijven investeren in een toekomstgerichte en mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke en kwalitatieve journalistiek, met aandacht voor innovatie en initiatieven die het pluriforme media-aanbod in Vlaanderen stimuleren en zorgen voor een kwaliteitsvolle permanente vorming van journalisten. Welke rol ziet u hierbij weggelegd voor het Vlaams Journalistiek Fonds? Zal dit initiatief in de toekomst op een structurele financiering kunnen rekenen? Bent u bereid om hier meer budget voor vrij te maken?

Ten tweede is er het opstarten van de dialoog met de federale overheid en de Vlaamse Vereniging van Journalisten en de Raad voor de Journalistiek over het SLAPP-fenomeen (Strategic Lawsuit Against Public Participation) en de naleving van de wet op het bronnengeheim, om na te gaan of er maatregelen nodig zijn. Kunt u een stand van zaken geven van die gesprekken en hun mogelijke uitkomst?

Hoe evalueert u ten derde de mediaconcentratie in het Vlaamse nieuwslandschap? Bent u van mening dat de huidige monitoring door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) een adequaat beeld schetst van de concentratie inzake nieuwsmedia? Is deze monitoring een aandachtspunt bij de geplande hervorming van de VRM?

Ten slotte, welke bijkomende of eventueel nieuwe initiatieven plant u om enerzijds meer ruimte te creëren voor onderzoeksjournalistiek en kwaliteitsvolle nieuwsmedia, en om anderzijds tegemoet te komen aan de toenemende mediaconcentratie in Vlaanderen?

Ik weet dat ik veel op uw bord leg bij het begin van uw legislatuur, maar het zijn wel heel belangrijke aandachtspunten voor ons.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Segers, ik deel uiteraard uw passie voor deze thema's, zeker Media en Jeugd, en ook Cultuur, maar dat zal de minister-president hier zelf opnemen in deze commissie.

Dit zijn een aantal pertinente vragen in uitvoering van de resolutie waarnaar u verwijst. U peilt vooral naar de initiatieven die ik de komende maanden en de komende vijf jaar zal nemen in de kwestie van ondersteuning van kwalitatieve journalistiek. U zult mij hopelijk vergeven dat ik eigenlijk nog niet in detail kan of wens te antwoorden op die zaken, omdat die de komende maanden ook nog verder uitgewerkt moeten worden. De beleidsnota's zijn in volle opmaak, we zijn nog in volle bespreking over de begroting. We zullen dus zeker nog ruim de gelegenheid hebben om daarover te discussiëren.

Uw eerste vraag betreft het Vlaams Journalistiek Fonds. Het is op dit moment nog niet mogelijk om daar uitspraken over te doen, ook niet over de eventuele vragen rond financiering en budgettering. Er zijn natuurlijk een aantal generieke besparingen voorzien in het regeerakkoord, en er zijn ook een aantal specifieke. Bij de ondersteuning van journalistiek is er op dit moment geen grote eenvormigheid. Daarin zijn wel verschillende organisaties actief, maar het is nog niet volledig coherent. Er is misschien sprake van een zekere versnippering. We moeten goed bekijken hoe dit het meest efficiënt georganiseerd kan worden. Ik zal dat de komende weken dan ook zeker bekijken.

Natuurlijk, het medialandschap is in volle evolutie. De structuren moeten daaraan aangepast zijn, aan de impact van sociale media, aan de impact van internationale concerns, ook aan fake news. Dat zijn stuk voor stuk zaken die een grote impact hebben op de ondersteuning van kwalitatieve journalistiek. In dat licht zullen we de zaken zeker moeten bekijken.

Wat voor mij zeker grote aandacht vraagt, is mediawijsheid en digitale geletterdheid. Gisteren nog hebben we de Panoreportage gezien over pedoseksuelen die foto's gebruiken van jeugdbewegingen en daar hun behoeften mee bevredigen. Het toont aan dat ook bij jongeren – ik maak de link met het jeugdbeleid – digitale geletterdheid en mediawijsheid een heel belangrijke zaak is in veranderende tijden.

Vanuit die insteek en vanuit het regeerakkoord wil ik de volgende weken en maanden met de betrokken actoren in dialoog gaan om te bekijken hoe we dit kunnen voortzetten.

Wat het SLAPP-fenomeen betreft, dat hebt u in uw vraag om uitleg verduidelijkt en dat was goed want het is iets waar ik niet zo vertrouwd mee ben, maar ik begrijp dat het gaat over mensen die procedures aanspannen om ervoor te zorgen dat publieke participatie moeilijk wordt gemaakt. Vanuit democratisch oogpunt en vanuit actieve en kritische media is het een probleem over hoe we daarmee omgaan. Ik heb aan onze administratie gevraagd welke gesprekken we daarover met de federale overheid hebben gehad. Ze hebben me bevestigd dat die dialoog vandaag nog niet is opgestart. Een en ander hangt natuurlijk samen met het feit dat we met de Vlaamse Regering tijd nodig hebben gehad om tot een formatie te komen, en federaal is dat natuurlijk ook het geval. We moeten dit zeker opvolgen met de Federale Regering met volheid van bevoegdheden en het liefst zo snel mogelijk.

U had ook een belangrijke vraag over de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), die u zeer goed kent. In het verleden hebt u daarin ook een belangrijke verantwoordelijkheid opgenomen. Ik heb begrepen dat het mediaconcentratierapport dat in dit parlement wordt ingediend, steeds een goede basis is om de zaken te analyseren, en dat men daar eigenlijk wel vrij tevreden over is. In deze commissie Media, maar ook door heel wat actoren wordt dit gezien als een referentiewerk. Het wordt online ter beschikking gesteld. Op die basis zullen we een analyse kunnen geven.

Natuurlijk is het in kaart brengen van concentraties in de Vlaamse mediasector een specifieke taak van de algemene kamer van de Vlaamse Regulator voor de Media, zoals beschreven in het Mediadecreet. De VRM liet me alvast weten dat hij zeker openstaat voor mogelijke verbeteringen. Wanneer er noden zouden zijn aan bijkomende rapportering, wanneer daar een brede consensus over zou bestaan, dan gaan we zeker bekijken – ook met jullie in deze commissie – of er decretale aanpassingen nodig zijn. Ik stel voor om dat nieuwe rapport af te wachten om die discussie ten gronde te kunnen voeren.

U hebt ook nog gepeild naar nieuwe initiatieven, maar vandaag is het te vroeg om daar volledige helderheid over te kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister, uit uw antwoord blijkt dat u van plan bent om in de komende legislatuur de problematiek van mediaconcentratie en pluriformiteit op een gedegen manier ter harte te nemen. Ik kijk dan ook uit naar de samenwerking.

Ik heb ook nog enkele bijkomende bedenkingen en vragen. Eerst heb ik een algemene bedenking met betrekking tot het regeerakkoord. Ik was zeer teleurgesteld dat in het regeerakkoord van meer dan 300 pagina's een heel belangrijke resolutie die we kamerbreed hebben goedgekeurd, niet terug te vinden was. Dat is toch het eerste werk dat moet worden gedaan, namelijk kijken wat er in de vorige legislatuur is goedgekeurd en hoe dat om te zetten in beleid in de nieuwe legislatuur. Vandaar mijn oproep om daar toch goed naar te kijken om dat in uitvoering te brengen en er een gedegen beleid rond te voeren.

U sprak over versnippering van initiatieven, maar ik weet niet of het echt over versnippering gaat. Het gaat om kleine initiatieven met kleine budgetten die moeten roeien met de riemen die ze hebben, maar ik vind niet dat het zo hard is versnipperd. De vorige minister heeft ervoor gekozen om het Vlaams Journalistiek Fonds (VJF) onder te brengen bij het Fonds Pascal Decroos, wat een goede beslissing was.

U verwees ook naar fake news en de strijd die we daartegen moeten voeren. Vorige week vrijdag was er hierover nog een colloquium in het parlement. U bent er allicht van op de hoogte dat collega's van de universiteiten, onder andere Peter Van Aelst, een plan voor een expertisecentrum rond nieuws en desinformatie hebben opgestart. U zou dit zeker de nodige aandacht moeten kunnen geven en nagaan hoe dit met andere initiatieven zou kunnen worden samengebracht.

Ik ben zeer blij te horen dat u een grote focus legt op mediawijsheid. Mediawijs is al onder minister Lieten opgericht en heeft aangetoond een belangrijke actor te zijn in het medialandschap, niet alleen voor scholen en organisaties, maar ook voor burgers. Ik zou u willen oproepen om hierin te blijven investeren.

Ik begrijp dat het gesprek met de federale overheid over SLAPP nog niet is opgestart. Ik wil u aanmoedigen om dat zeker te doen. Ik zou het ook iets breder willen opentrekken. Ik denk dat u zeker het gesprek moet aangaan met federale collega's over de steun aan de federale pers via btw-tarieven en bpost om na te gaan hoe dit kan worden herzien of afhankelijk worden gemaakt of wat dan ook.

Het rapport Mediaconcentratie 2018 van VRM is een goede basis, ook trouwens voor de studenten Communicatiewetenschappen, maar helaas zeggen de samenvatting van mediagroepen en de titels van kranten nog weinig over mediadiversiteit, omdat heel wat artikels worden overgenomen in verschillende titels. Ik denk dat we zullen moeten evolueren naar monitoring op inhoud. Dat is de oproep die ik zou willen doen.

Minister, ik kijk uit naar uw beleid ter zake.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u zegt dat het nog wat vroeg is om al heel veel te zeggen, maar we kijken alleszins uit naar de concrete invulling van dit onderdeel, waar collega Segers terecht op wijst. Nog niet zo heel lang geleden hebben we een resolutie goedgekeurd. De aandacht voor enerzijds kwalitatieve journalistiek en anderzijds pluriforme media – of minstens wat voorzichtigheid aan de dag leggen wat mediaconcentratie betreft – blijft belangrijk, ook voor dit parlement.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik heb twee bedenkingen waarvan één een wat filosofische is. In het regeerakkoord heb ik veel over identiteit gelezen. Een van de sterke punten van de Vlaamse identiteit is dat we altijd heel genereus zijn geweest voor het kritisch omarmen van alle sectoren. We staan daar heel erg voor open en zijn daarin ook ver gegaan. Als ik de nota Media lees, kan ik me niet van de indruk ontdoen dat u in de eerste plaats vooral hebt gesproken met de grote commerciële concerns die hun bezwaren hebben kunnen uiten en hun behoeftes hebben kunnen neerschrijven, en dat er nauwelijks of geen contact is – en dat sluit aan bij het gebrek aan aandacht voor de resolutie – met de avant-garde, de jonge journalistiek. Ik kom zelf uit de kunstensector, en ik heb heel vaak ondervonden dat net daar de echte nieuwigheden terug te vinden en de nieuwe tendensen op te sporen zijn.

Minister, bent u bereid om in die generositeit van de Vlaamse identiteit met die journalisten en met die makers bijna individueel het gesprek aan te gaan om na te gaan wat hun verwachtingen zijn en zeker wat de uitdagingen zijn voor de journalistiek in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil op mijn beurt onze – ik mag 'onze' zeggen in dit geval – nieuwe minister feliciteren met zijn eerste optreden in deze commissie. Het loopt hier tot op heden heel vloeiend. Proficiat daarvoor. We hopen goed te kunnen samenwerken.

Over die resolutie van maart wil ik wel wat kwijt. Uiteraard blijven wij daarachter staan. Ik heb ze mee goedgekeurd. Het zou maar erg zijn. Maar ik wil wel op de procedures wijzen, collega Segers. Resoluties van een vorig parlement kunnen een nieuwe regering natuurlijk moeilijk binden. Dat belet niet dat we blijven staan achter alles wat daarin staat. U kunt ons niet verwijten dat er in het regeerakkoord over die resolutie niets staat. We moeten de procedures ook wat volgen.

Minister, ik kan niet zeggen of ik tevreden of niet tevreden ben met het antwoord. Want het is nog veel te vroeg. U hebt nog niet in uw kaarten laten kijken, maar u hebt op een bepaald moment wel aangegeven dat u de versnippering wenst tegen te gaan. Ik hoop dat u met een frisse blik naar het domein van Media wil kijken en met de middelen die u worden toegekend voor dit beleidsdomein, zo efficiënt mogelijk aan de slag kunt gaan. Daar rekenen wij op en we zullen daar graag aan meewerken.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, ook op mijn beurt en in naam van mijn fractie een dikke proficiat met uw aanstelling. Mijn vorige job was op het kabinet van minister Gatz. Ik weet dus voor welke uitdagingen u staat en wens u heel veel succes. Wij hebben in deze commissie een traditie om heel goed onderling samen te werken, over partijgrenzen heen. Ik ga ervan uit dat we dit verder kunnen doen.

De kwaliteitsvolle journalistiek is ook voor onze fractie zeer belangrijk. De voorbije legislatuur hebben we dan ook zeer graag onze schouders gezet onder de resolutie van mevrouw Segers. We staan nog altijd achter de uitgangspunten van een sterke samenleving die drijft op een open debat waar verschillende meningen en inzichten elkaar ontmoeten en waarbij dus ook sterke journalisten onmisbaar zijn. Zij moeten daarvoor een goede opleiding krijgen. Vandaar dat uw voorganger, minister Gatz, heel terecht een mooie subsidie heeft gegeven aan het Vlaams Journalistiek Fonds.

Ik maak het brugje naar uw andere bevoegdheid, zijnde Jeugd. We moeten immers ook kijken naar kinderen en jongeren, die de mediaconsumenten zijn van de toekomst. Zij kijken heel vaak naar online nieuwsbronnen. Ook daar moeten we de focus op leggen, als je kijkt naar de opkomst van fake news, waar jongeren soms heel vatbaar voor zijn.

Verwijzend naar de tussenkomst van mevrouw Brouwers, denk ik dat een frisse blik op hoe een kwaliteitsvolle journalistiek kan zijn, zeker met het oog op jeugd, daarbij zeer welkom is.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Beste collega's Segers, Vandaele, Pelckmans, Brouwers en D'Hose, sommigen onder jullie ken ik al goed en anderen minder goed of zelfs helemaal niet, maar ik kijk er in elk geval naar uit om met iedereen van jullie de komende jaren hier het gesprek aan te gaan. Ik waardeer de manier waarop dat vandaag al kan gebeuren. Ik hoop dat dat in de toekomst ook zo kan zijn.

Er zijn heel wat opmerkingen gemaakt en suggesties gedaan. Ik zal ze niet allemaal beantwoorden, het waren ook niet allemaal vragen. Ik wil iets zeggen over de resolutie zelf. Collega Brouwers heeft terecht gezegd dat een resolutie van een vorig parlement een waardevol element is. We zullen kijken hoe we daar de komende vijf jaar mee zullen omgaan. U kunt op mij alleszins rekenen als het gaat over het rekening houden met jullie aanbevelingen, zeker wanneer die geformaliseerd zijn in een resolutie. Die resolutie gaan we uiteraard goed bekijken en bekijken hoe we daarmee omgaan. Maar ook wanneer er nieuwe resoluties of andere aanbevelingen komen over dit thema of over andere thema's, zullen we dat op een goede manier proberen te integreren. In deze commissie is het zeker traditie om dat te doen.

We zullen het straks hebben over de beheersovereenkomst voor de VRT. Ook daar zie je eigenlijk dat er een grote dialoog is tussen de regering en deze commissie. Dat is een goede manier van werken.

Er is door verschillende collega's gewezen op het belang van de nieuwe tijden op het vlak van sociale media, fake news en de link met het jeugdbeleid. Ik denk dat dat absoluut een groot aandachtspunt is. Voordeel is ook dat ik die twee elementen bij mij heb, dus daar zal ik zeker heel veel aandacht voor hebben, ook voor de coherentie van het beleid. Ik ben inderdaad niet iemand die al jaren meedraait in deze beleidsthematiek. Ik heb het vanop een afstand gevolgd. Ik zal proberen om daar daadwerkelijk met een frisse blik naar te kijken en ervoor te zorgen dat het beleid dat we organiseren, ook coherent is. Als daar versnippering is of als daar onlogische structuren zijn, dan bekijken we dat ook.

Collega Pelckmans, u hebt een zeer interessante vraag gesteld over de Vlaamse identiteit. Ik ben het er helemaal mee eens dat onze kritische zin in Vlaanderen behoort tot onze Vlaamse identiteit, en ook dat kritische journalistiek daar onlosmakelijk mee is verbonden.

U hebt gevraagd of ik bereid ben om ook met de betrokken mensen samen te zitten, en u hebt verwezen naar de grote mediaconcerns. Daar komt straks ook een vraag over, denk ik. Daarover moet ik wel heel duidelijk zijn. Er is het regeerakkoord. Of men dat goed vindt of niet, dat laat ik aan jullie appreciatie over. Onze fractie heeft dat uiteraard gesteund en we zullen dat de komende vijf jaar ook op een goede manier uitvoeren. Het regeerakkoord werd gesloten tussen drie partijen. Drie partijen zaten rond de tafel en hebben zich daarachter kunnen scharen. Er zijn natuurlijk altijd gesprekken, maar het zijn niet de mediaconcerns, het is niet de VRT, het zijn ook niet de kritische journalisten die bepalen wat daarin staat. Het is het voorrecht geweest van de partijen die de meerderheid vormen, om dat te doen.

Wat concreet de vraag betreft of ik bereid ben om samen te zitten met die mensen: ik denk dat het een goede zaak is dat we in het mediadossier alle betrokken actoren rond de tafel hebben, dat we daar ook mee samenzitten, en ik ben dus zeer graag ter beschikking om ook te luisteren naar de groepen of actoren die dat wensen, en in dialoog te gaan. Dat is belangrijk. Dat geldt trouwens ook voor de federale

overheid. Ik ben ook minister van en voor Brussel. Ik heb als Brusselaar vastgesteld dat je heel weinig realiseert als je vanop je eilandje beslissingen probeert te nemen. Dat geldt in de verhouding tussen Vlaanderen en Brussel. Dat geldt zeker ook in de verhouding tussen de Vlaamse en de federale overheid, dus zodra men ook op dat niveau kan komen tot een regering met volle bevoegdheid, zal ik daar ook proberen de dossiers die belangrijk zijn voor Media, op een goede manier aan te kaarten bij de toekomstige collega of collega's die belangrijk zijn ter zake.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, dank u wel. U ben minister van Media én Jeugd, dus ik begrijp volkomen de focus die u legt op de jeugd wat het beleid qua mediawijsheid betreft. Dat is terecht. Ik verwijs naar die Panoreportage. Ouders zijn bezorgd over de impact van sociale media op de privacy, maar er is ook de strijd tegen fake news, tegen desinformatie. Een eenzijdige focus op jeugd zou echter niet goed zijn. Mediawijsheid is een zaak van alle generaties. Het is een werk dat nooit af is, want er zijn altijd nieuwe uitdagingen, altijd nieuwe media. Het gaat dus echt over heel onze bevolking, en niet alleen over de jeugd.

Collega Brouwers, ik vond het wel een beetje merkwaardig dat u zegt dat resoluties van de vorige regeerperiode niet bindend zijn. Wat hebben we dan vijf jaar lang gedaan? Minister, ik ben er echter toch enigszins over gerustgesteld dat u dit ernstig wilt uitvoeren. Ik ga er dan ook van uit dat dat ook betekent dat het Journalistiek Fonds zal kunnen blijven bestaan en worden versterkt om zo in mediabeleid de garantie in te bouwen voor een pluriform en kwalitatief medialandschap.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de maatregelen voor de VRT in het medialuik van het Vlaamse regeerakkoord – 67 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Hartelijk dank. Minister, ook in mijn naam heel erg welkom in deze commissie. Ik hoor dat u veel felicitaties krijgt. Ik heb helaas geen cadeau bij. Ik hoop wel op een cadeau van u, niet voor mezelf, maar eventueel aan de VRT. Wie weet komt het toch zover.

Ik weet dat de sfeer hier heel gemoedelijk is, maar ik zit toch heel erg met een stevig ei. Ik zie in het Vlaamse regeerakkoord veel maatregelen die de gehele mediasector ten goede zullen komen, maar wat onze openbare omroep wacht, baart velen onder ons heel grote zorgen. De VRT moet opnieuw fors besparen, 12 miljoen euro deze legislatuur. In tijden van fake news, bubbels en algoritmes is er in onze Vlaamse Gemeenschap eigenlijk maar één zekerheid, en dat is dan ook net onze openbare omroep, ons huis van vertrouwen. Alleen al daarom kan ik niet begrijpen dat er in dit soort tijden überhaupt wordt bespaard op onze openbare omroep. Recent bleek daarboven na interne berekening bij de VRT dat deze 12 miljoen euro zal resulteren in een wurgende 44 miljoen euro, wegens vergrijzingskosten en niet-indexering. Volgens Paul Lembrechts, CEO van de VRT, wordt dat een besparing die de ondergang van de VRT zal inluiden. Er zouden dan opnieuw 250 mensen het huis moeten verlaten, na reeds 10 jaar van besparing en reeds 600 mensen die eerder moesten vertrekken.

De vraag is: waarom? Want onze VRT scoort top in vergelijking met de omliggende landen: prijs-kwaliteit met stip bovenaan, onze VRT zou als beste koop uit de vergelijking komen in Test Aankoop. Vergelijk het met de Scandinavische landen.

Daar is de kwaliteit ook top, maar wel voor twee keer zoveel geld: wij betalen alsnog 42 euro, daar wordt er 82 euro betaald. Daar is natuurlijk een heel goede reden voor. Het is hier al enkele keren aangehaald, de uitdagingen van al onze Europese omroepen als instrument van de democratie zijn deze dagen enorm groot, enorm moeilijk, maar wel uiterst belangrijk. Het is ook daarom dat de Scandinaven hun omroepen vrijheid en veel vertrouwen geven. Ook dat is bij ons wel heel erg anders. Hier heerst meer een sfeertje van een regering van wantrouwen tegenover ons huis van vertrouwen. Getuigen daarvan zijn dan weer de erg drastische inperkingen van de bewegingsvrijheid voor de VRT.

Paul Lembrechts gaf in de pers aan dat hij de besparingen van 44 miljoen euro als een absolute prioriteit ziet. Vandaar ook mijn eerste en meest dringende vraag, minister. Klopt de interne berekening van de VRT? Staat u ervoor open om samen met de VRT de besparing zoals ze nu in het regeerakkoord staat, te herbekijken en aan te passen als zou blijken dat de kerntaken van onze openbare omroep niet meer volgens de opgelegde standaarden uitgevoerd kunnen worden en deze besparing tot naakte ontslagen zal leiden?

Aangezien mijn vraag een samenstelling is van twee vragen – deze eerste vraag was eigenlijk gisteren als actuele vraag ingediend, maar geweigerd wegens de vraag in de commissie – heb ik een wat langere vraag en ga ik dus nog even verder.

Voorts wil ik dan bij u ook polsen naar de beweegredenen van een aantal beknottende maatregelen in het medialuik van het regeerakkoord. Over die beweegredenen gaan stevige geruchten, dat zal ook u zeker niet zijn ontgaan. Er wordt gefluisterd dat er te weinig rechtse stemmen in De Afspraak aan bod zouden komen. Ik hoop vooral dat het daar niet over gaat. Of de pen van het medialuik vastgehouden zou zijn door onze commerciële mediabonzen. Vandaar mijn tweede vraag. Zijn beperkingen als geen longreads op de VRT-nieuwswebsite, extra reclameplafonds, geen sportrechten of aantrekkelijke mediagezichten er gekomen op vraag van de commerciële mediabedrijven? Is de extra vraag voor meer interne en zelfs externe controle in verband met het pluralisme er wegens onvrede bij politici gekomen? U antwoordde hier zonet reeds neen, dus indien niet, wat zijn dan wel de beweegredenen?

Ten slotte staan er in het medialuik naar mijn bescheiden mening een aantal moeilijk te verzoenen opdrachten voor de VRT. Ik som er vier op. Daarover zou ik ook graag uw mening horen.

De VRT krijgt opnieuw besparingen te slikken en moet zich daarnaast meer dan ooit terughoudend opstellen op de reclamemarkten. Het reclameplafond wordt verder verlaagd. Dit zal natuurlijk extra verlies betekenen van eigen verworven middelen, en de taakstelling is er nochtans een heel stuk op uitgebreid. De werkdruk is nu al torenhoog. Hoe denkt u dat de VRT dit zal kunnen combineren?

De VRT mag op haar nieuwswebsite enkel nog focussen op het audiovisuele. Geschreven tekst dient enkel ter ondersteuning. Hoe ziet u het verdwijnen van online gratis betrouwbare duiding en nieuws in combinatie met andere opdrachten voor de VRT van inclusie, zoals het meer dan voorheen moeten aantrekken van onze jongeren die a priori online en gratis lezen, de opdracht voor extra mediawijsheid en de oorlog tegen fake news?

De VRT mag niet meer bieden op internationale sportevenementen zoals de wedstrijden van de Rode Duivels en geen populaire schermgezichten aantrekken. Dit maakt de zender automatisch ook een heel stuk minder aantrekkelijk voor vele kijkers. Hoe linkt u dit met de opdracht voor een grotere uitstraling en meer slagkracht?

De VRT moet de hoogste standaarden van neutraliteit behalen in alle programma's. Daarbij moet een interne en externe controle en rapportering worden ontwikkeld.

Hoe ziet u deze absolute neutraliteit in combinatie met de opdracht van het versterken van de Vlaamse identiteit, de taak van de media om het beleid te fileren en de onafhankelijkheid van journalisten?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Van den Brande, uw vragen zijn heel belangrijk, maar gaan heel erg breed. U stelt vragen over alle heikele punten die onder de aandacht zijn gekomen in het regeerakkoord over de VRT. Het is bijna de volledige bespreking van het regeerakkoord. Dat is jammer genoeg niet aan bod gekomen in de plenaire vergadering. Het had daar een plaats kunnen hebben.

U zult mij hopelijk vergeven dat ik hier niet de discussie over het gehele regeerakkoord wil overdoen. In de komende maanden en jaren, wanneer het hierover gaat, moeten we de discussie aangaan. Ik zal een begin van antwoord proberen te geven op uw vele vragen, maar zal dat nog niet in detail kunnen doen. Dat zal niet de eerste keer zijn, we zullen nog wel vaak kunnen discussiëren over de VRT. Het regeerakkoord bevat daar zeker belangrijke passages over. De essentie is dat we met de VRT verder evolueren naar een moderne, slanke en slagkrachtige organisatie die garant staat voor kwaliteit. Verschillende elementen in het regeerakkoord gaan daarover.

Dit hangt sterk samen met de begrotingsopmaak 2020, maar vooral ook met de beheersovereenkomst die we verwacht worden volgend jaar af te sluiten, liefst tegen de zomer, om vanaf januari 2021 met een nieuwe beheersovereenkomst aan de slag te kunnen. Die beheersovereenkomst zal uiteraard een vertaling moeten zijn van de elementen die in het regeerakkoord worden vooropgesteld.

Ik zal beginnen met uw budgettaire vragen omdat dat vorige vrijdag in de media is gekomen. Vorige vrijdag was voor mij een bijzondere eerste ministerraad, want ik werd onmiddellijk aangesproken door journalisten met de vraag hoe ik reageer op de communicatie van de directie aan de medewerkers. Die communicatie is ook heel snel publiek geworden.

Hoe zit het met die meer dan 40 miljoen euro besparingen? Men spreekt soms over 43 miljoen, soms over 44 miljoen euro. U peilt naar mijn appreciatie van die cijfers en u vraagt me of die berekening van de VRT klopt. Ik kan daar moeilijk een uitspraak over doen, ik heb er akte van genomen. Ik heb daar details over gekregen, maar dit is een berekening die is gebeurd door de VRT.

Ik kan alleen zeggen wat de regering heeft vooropgesteld. Minister Diependaele en minister-president Jambon hebben daarover in de bijzondere commissie Begroting meer details gegeven. We plannen een specifiek traject van besparing voor de VRT dat afwijkt van de 6 procent generieke besparing. We gaan geen 6 procent besparen in 2020 zoals algemeen vooropgesteld voor dotaties en toelagen. We zullen een specifiek traject hebben waarbij we in de volgende begroting voor 2020 – en dat kan de volgende weken hier aan bod komen – 2,4 miljoen euro zullen besparen. Dit is door de regering beslist en komt in de begrotingsopmaak aan bod. Er is een groeitraject in de besparing naar 12 miljoen euro in 2024.

Verder voorzien we ook in een niet-indexering van een deel van de dotatie dat gelinkt is aan niet-personeelskosten maar aan beheerskosten en werkmiddelen. Dat is wat ik kan bevestigen en wat de Vlaamse Regering heeft vooropgesteld. In het kader van de beheersovereenkomst en de begrotingsopmaak zullen we de komende jaren natuurlijk goed monitoren en nagaan hoe we dat het best kunnen implementeren. Dat er besparingen zullen komen, is inderdaad duidelijk.

Ik heb nadere duiding gekregen over de interne berekeningen. Ze houden effectief rekening met de 12 miljoen euro in 2024. Ze houden ook rekening met de niet-indexering, maar boven op die elementen worden nog een aantal andere elementen

toegevoegd die, om heel duidelijk te zijn, niet het gevolg zijn van beslissingen van deze regering maar die wel deel uitmaken van de financiële uitdagingen waar de VRT voor staat. Dat zijn twee verschillende dingen: het ene zijn nieuwe budgettaire maatregelen die de regering voorstelt, het andere is een analyse door de VRT van de financiële uitdagingen voor de komende jaren. Er wordt bijvoorbeeld verwezen naar de niet-indexering sinds 2016, waarvoor geen compensatie is voorzien. Dit is natuurlijk een beslissing van de vorige regering met een budgettaire impact vandaag. Het is geen nieuw element. Idem voor de financiering van de vergrijzingskost. Het is duidelijk dat er door de vergrijzing van het personeel extra kosten zijn. Dit is een realiteit. Dit kost geld, maar het feit dat het geld kost, is natuurlijk geen beslissing van deze regering. Idem voor de bijdrage aan het pensioen van statutairen. In het totaal komt men bij de VRT aan een bedrag van 43 tot 44 miljoen euro, naargelang van de documenten. Dit zijn de zaken van de VRT.

U had nog een aantal andere vragen, bijvoorbeeld de vraag naar de 250 jobs die door de vakbondsdelegatie naar voren werd geschoven. Ik kan dit vandaag zeker niet bevestigen. We zullen goed moeten onderzoeken hoe we dat aanpakken. Ons perspectief is in elk geval geen perspectief van naakte ontslagen. Er zijn een aantal mensen die spontaan afvloeien door pensionering of op een andere manier. Er kan een politiek zijn van gedeeltelijke niet-ervanging, maar er kunnen ook op andere manieren efficiëntiewinsten worden gerealiseerd. Uiteraard is daarbij werkbaar werk – bij de federale overheid heette dat 'wendbaar en werkbaar werk' – een groot aandachtspunt. Het moet duurzaam zijn. Als ik één iets zou willen realiseren de komende jaren, is dat er een duurzaam perspectief op de openbare omroep komt, zowel voor doelstellingen als voor finaliteit, zowel voor kerntaken als voor het personeel. Uiteraard moet het voor iedereen werkbaar zijn. De talenten moeten volop de kans krijgen om zich te ontwikkelen en te zorgen voor een kwaliteitsvol aanbod.

U had ook diverse vragen over het regeerakkoord. Een van de vragen ging over het reclameplafond, wat natuurlijk een belangrijke inkomst van de openbare omroep is. Het is zo dat, zeker in de radio-advertentiemarkt, de VRT een belangrijke speler is, wat belangrijke inkomsten met zich meebrengt. Door de realiteit dat de openbare omroep zowel publiek als privaat wordt gefinancierd via de reclameinkomsten, is het logisch dat we vanuit de overheid daar ook duidelijke afspraken over willen maken, met een duidelijk plafond, een aangepast plafond, zegt het regeerakkoord. Een element zijn de financiële stromen die de Var binnenhaalt en hoe die terugvloeien. Daar zullen we goed op moeten toezien. Dat de VRT zich enigszins terughoudend opstelt op de advertentiemarkt, is logisch, gelet op de publieke financiering. Uiteraard moet ook dit element zorgen voor voldoende inkomsten voor de VRT en voor een sterke private markt. Dat zijn elementen die zullen meespelen in onze onderhandeling over de beheersovereenkomst. Het is ook een discussie die we hier zullen kunnen voeren met de visietekst rond de beheersovereenkomst en later over de opvolging van de beheersovereenkomst.

Hetzelfde geldt voor de focus op het audiovisuele. Dat is eigenlijk al langer een aandachtspunt, het is ook belangrijk in de lopende beheersovereenkomst. De focus ligt steeds op het audiovisuele. Ook de internetsite moet daarop de focus leggen. Dat is niet nieuw. Ik heb daarover wat navraag gedaan. Collega Vandaele heeft daar bijvoorbeeld reeds een belangrijke vraag over gesteld, vraag om uitleg 2316. *(Opmerkingen. Gelach)*

U ziet dat ik goed geadviseerd ben. U herinnert zich dat nog, collega Vandaele. Het ging over een vrij lang artikel op de VRT-website waar toen ook bevestigd is dat gekeken moet worden naar een gepast kader waarbij tekst audiovisueel wordt ondersteund en niet omgekeerd. Dat evenwicht tussen tekst en het audiovisuele zullen we goed moeten bekijken. Wat betreft het onlineaanbod kom ik even terug op het jeugdelement. Collega Segers had absoluut gelijk dat jeugd een belangrijk

aandachtspunt is, maar het draagt maar een klein deel van het mediabeleid, ook rond kwaliteitsvolle journalistiek en mediawijsheid. Maar voor de jeugd is natuurlijk het onlineaanbod extreem belangrijk. Vandaar dat dit een zeer belangrijke discussie zal zijn in het kader van de beheersovereenkomst.

Collega Van den Brande, u had vragen over het bieden op sportevents en schermgezichten. Een belangrijke kerntaak van de VRT is natuurlijk om ontspanning, amusement, cultuur en ook sport op een goede manier te brengen. Een kwaliteitsvol sportaanbod, zowel van grote als kleine events, is daarbij belangrijk. Wat we in het regeerakkoord vooral hebben willen zeggen, is dat we niet kunnen staan achter een nodeloos prijsopdrijvend opbod. Een opbod is natuurlijk iets anders dan een redelijk bod doen. Ook wat schermgezichten betreft, is dat het geval. Bij de VRT ligt de focus natuurlijk bij het opleiden en vormen van eigen talenten en die tot schermgezichten laten doorgroeien. Dus opbieden voor externe schermgezichten is zeker geen kerntaak. Maar ook hier: opbieden is nog iets totaal anders dan een redelijk aanbod doen.

Een belangrijke vraag is die over neutraliteit. Daar is al veel discussie over geweest. Collega Pelckmans, ik word misschien ook een beetje filosofisch zoals u daarnet. Neutraliteit is iets dat in veel domeinen aan bod komt. Denk aan de levensbeschouwelijke tekenen en de neutraliteit van de overheid, de Vlaamse overheid, de lokale besturen, de scholen en dergelijke meer. In het kader van de openbare omroep is het een term die soms wat vragen doet rijzen. Het is niet altijd duidelijk. We zullen vooral moeten definiëren wat dit concreet inhoudt. Opnieuw, de beheersovereenkomst is daar de gedroomde opportuniteit voor. Wat betekent dat concreet?

Er zijn een aantal termen die belangrijk zijn. Ik wil dit debat zeker niet uitputten, we zullen daar nog lang op kunnen doorgaan. Ik denk aan de onafhankelijkheid van de openbare omroep. Dat is trouwens een vereiste die ook geldt voor de andere media. Ik denk ook aan de onpartijdigheid, geen voorkeur voor deze of gene partij of opinie. Ik denk ook aan diversiteit aan opinies en experts die aan bod komen en aan pluralisme op dat vlak. Wat neutraliteit in elk geval niet mag betekenen, is een soort van kleurloze smakeloze toestand waarbij men niet op een kritische manier zaken benadert. Kritische journalistiek is natuurlijk onlosmakelijk verbonden met de kernopdracht van de openbare omroep. Dat geldt trouwens voor alle journalistiek. Men moet steeds alert-kritisch omgaan met degenen die men ondervraagt.

Tot daar een aantal eerste antwoorden, maar het is een heel breed debat. Ik heb getracht al een aantal elementen naar voren te schuiven, maar ik twijfel er niet aan dat we er nog verder op kunnen doorgaan.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Minister, hartelijk dank voor de antwoorden. Het waren inderdaad veel vragen en veel antwoorden.

Ik wil heel even terugkomen op de cijfers. Het klopt natuurlijk dat er een heel aantal maatregelen zijn die van de vorige regering kwamen. Laten we echter eerlijk zijn: toen die besparing bij de VRT van 12 miljoen euro voor de volgende legislatuur op de agenda kwam, dan wist deze regering dat toch. Ze wist dus uiteindelijk toch wel dat dat zou escaleren naar 44 miljoen euro, en toch komt die besparing van 12 miljoen euro nog naar boven. Dat blijf ik toch onbegrijpelijk vinden.

Los daarvan is er die 6 procent. Zoals u zegt: in tegenstelling tot de andere diensten hebben ze die niet. De VRT heeft het eens uitgerekend: het zal niet 6 procent zijn, het zal niet 3, 4 of 5 procent zijn, het zal 5,7 procent zijn, een verschil van 0,3 procent. Daar loopt men dan mee te koop en zegt men: 'Ah, het is geen 6 procent.'

Dat zijn interne VRT-berekeningen, maar als dat niet zou kloppen, dan hoor ik dat nadien graag.

Wat de commerciële concerns betreft, hebt u een aantal antwoorden gegeven: dat zou het niet zijn. Ik heb niet echt gehoord wat vaak wél de beweegredenen zijn geweest, buiten besparingen, van een aantal dingen die in het regeerakkoord staan, maar goed, daar zullen we dan in een ander debat opnieuw op terugkomen.

Wat de reclameplafonds betreft: het is inderdaad zo dat er wel eens over dat reclameplafond was gegaan, maar wat is daarmee het probleem op zich? Uiteindelijk stromen alle extra inkomsten immers niet terug naar de VRT, maar naar het Mediafonds, en eenieder – ook onafhankelijke productiehuisen – kan dan weer uit dat fonds putten om productie te maken. Uiteindelijk is er dus toch automatisch een herverdeling als de VRT zelfs extra werk zou leveren met die reclame.

Minister, ik heb begrepen dat men de longreads en dergelijke op de VRT-nieuwswebsite gaat verbieden. Men doet maar, maar dan vraag ik me af of u ook het gevecht zult aangaan met de kranten en de kranten zult vragen om geen audiovisuele fragmenten meer te gebruiken. Het is gewoon het hedendaagse mediaaanbod. Waarom zou men de VRT nu gaan beperken in dingen die ergens anders ook kunnen? Waarom zou men ter zake beperken tout court, en daarin snijden, zeker bij de VRT, ons baken van vertrouwen? U hebt uiteindelijk niet geantwoord op mijn vraag hoe we met dit soort beperkingen dat gevecht zullen aangaan met fake news en jongeren bij ons zullen houden via de VRT. Dat zou ik op zich toch nog wel graag horen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik wil me heel graag aansluiten bij de pertinente vragen van collega Van den Brande. Ik heb een aantal VRT-citaten mee over de plannen van de Vlaamse Regering. Die mensen daar zeggen: "Dit is niet bezuinigen, dit is een concentratiekampdieet." "Dit is geen afslanking van de VRT maar een afslachting." Dat zijn de stemmen uit de VRT zelf. En dan is er nog de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ), die zich daarbij heeft aangesloten. Zij zeggen: "Het financiële afbouwscenario dat is uitgewerkt, is voor ons onaanvaardbaar."

Minister, de besparingen startten niet met u. De VRT is al aan het besparen sinds 2007. Onze openbare dienst doet het vandaag met zeshonderd medewerkers minder dan toen, en u komt hier zeggen dat u verder gaat besparen om de kwaliteit te kunnen garanderen. U komt hier zeggen dat u een duurzaam perspectief wilt bieden voor een overheidsdienst, voor een openbare omroep die op zijn tandvlees zit. De VRT is nu al een van de meest efficiënte openbare omroepen van Europa. Dat heeft mijn collega al aangehaald. 42 euro per jaar betalen wij voor de VRT. 42 euro, dat is geen 2 euro per maand. Durft u hier te zeggen dat dat te veel is, voor de kwalitatieve journalistiek van de VRT, voor het sportaanbod, voor het cultuur-aanbod van de VRT, en dat daar nog verder op moet worden bespaard? Dat is mijn eerste vraag.

U wilt verder besparen. De impact van de besparingen en de andere maatregelen betekent 44 miljoen euro minder tegen 2024, op een budget van 270 miljoen euro. Dat is dus een enorme inspanning die u opnieuw vraagt van een omroep die al op zijn tandvlees zit. U noemt dat een gunstmaatregel, ik noem dat een kip die al gepluimd is, ook nog eens op dieet zetten en zeggen dat ze blij mag zijn dat ze überhaupt nog eten krijgt. Ik vind dat redelijk hallucinant. Als we het regeerakkoord lezen, is de reden waarom u dat doet redelijk duidelijk. U bent inderdaad geadviseerd door de grote mediaconcerns. De VRT moet zich terugtrekken om alle ruimte te geven aan de privé. Ik vraag mij dan gewoon af wie de echte minister van Media hier is. Bent u dat, mijnheer Dalle, of is dat Christian Van Thillo? Ik stel mij echt wel die vraag, als ik zie welke maatregelen jullie nemen voor de VRT.

Dat was de eerste aanval die ik ging doen. De tweede aanval gaat over het doel van de VRT. U zegt: 'We moeten neutraliteit nog gaan definiëren, het mag niet kleurloos zijn.' Minister Dalle, onze kritiek is niet dat het kleurloos zal worden, onze kritiek is dat het zwart-geel zal worden. Dat is onze kritiek. Dat is wat uit dit regeerakkoord blijkt, dat de VRT samen met het onderwijs en cultuur ingezet gaat worden in een cultuuroorlog. Minister-president Jambon heeft deze week nog gezegd dat de Vlaming volgens hem nog niet klaar is voor onafhankelijkheid. De VRT is een van de instituten die moet helpen om de Vlamingen klaar te maken voor onafhankelijkheid, om van de Vlamingen separatisten te maken.

Ik heb dus twee heel duidelijke vragen. Bent u bereid om die besparingen, die onze openbare dienst kapot gaan maken, terug te trekken? Ik meen die vraag heel serieus: bent u bereid om die besparingen terug te trekken, om die niet uit te voeren? En kan u hier garanderen dat onze openbare omroep neutraal zal blijven en niet mee zal spelen in het spel van uw coalitiepartner om de onafhankelijkheid van Vlaanderen op te dringen aan haar inwoners?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wou aan mevrouw Van den Brande, een nieuwe collega met wie ik hoop goed samen te werken, een kleine raad geven – ik zit hier al net iets langer. U hebt uw vraag natuurlijk gebaseerd op wat u leest in de pers, op de kritiek van de directie en de vakbonden van de VRT. Ik zou iedereen toch aanraden om zich ook wat in te lezen. We hebben in de vorige legislatuur een resolutie goedgekeurd waarin we aan toenmalig minister Gatz onze 'guidelines' gegeven hebben voor de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT. U vindt daar nu ook heel wat van terug, onder andere in die beheersovereenkomst en ook in dit regeerakkoord. Dit regeerakkoord bevat niet eens zoveel nieuws. Heel wat van die zaken, zoals het verhaal van die longreads, stonden daar al in.

Natuurlijk gaat er nu heel veel aandacht naartoe. Misschien wel een verschil is dat het in vorige regeerakkoorden minder uitgebreid was. Dit is nu zo uitgebreid omdat de VRT ook de laatste jaren, ondanks de vrij strikte bepalingen van de beheersovereenkomst, toch wel vaak de grenzen opzocht, wat een aantal mensen al eens op de zenuwen kan werken. Ten tweede hebben we een regeerakkoord geschreven waarin we de zaken ook hebben willen uitpraten en een aantal zaken ook van in het begin duidelijk wilden stellen.

Op de begroting en de besparingen kunnen we bij de begrotingsbespreking nog verder ingaan. Het was natuurlijk een stukje te verwachten dat besparingen die ooit zijn opgelegd, blijven doorwerken. Het was toch naïef van de VRT om te denken dat men dat nu opeens allemaal zou terugschroeven. Maar ik nodig iedereen toch uit om na de bespreking van de begroting, die we dit jaar nog gaan hebben – de beleidsnota's zullen voor begin volgend jaar zijn –, vrij snel werk te maken van hoorzittingen met het hele veld, zowel private spelers en de VRT als iedereen die met het audiovisuele te maken heeft in Vlaanderen, om daar tijd voor vrij te maken, en om dan opnieuw een resolutie te maken, zodat de minister op basis daarvan kan gaan onderhandelen met de VRT.

Ik wil nog één ding kwijt. Zeggen dat het regeerakkoord geschreven is door grote private mediaconcerns is niet correct. Ik was erbij; dat is niet correct. We hebben ons natuurlijk gebaseerd op de partijprogramma's van de drie partijen, maar ook op wat er al in de beheersovereenkomst stond. 90 procent van wat u in het regeerakkoord leest, stond al in de beheersovereenkomst. Ik wil dat eens heel duidelijk zeggen. Ik snap dat mensen binnen de VRT ongerust zijn en dat ze dat in de media willen uiten, maar alles hier klakkeloos gaan overnemen, daar doe ik niet aan mee.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Minister, ook van onze fractie oprechte felicitaties. Gezien uw eloquentie hebt u misschien nog een toekomst als schermgezicht waarop misschien niet moet worden geboden door de VRT.

Het regeerakkoord maakt inderdaad melding – voor wat de VRT betreft – van respect voor pluralisme en de verplichting om de hoogste standaarden van neutraliteit in alle programma's te behalen. Als stok achter de deur wordt gemeld dat een gedegen kwaliteitscontrole en rapportering zal moeten worden ontwikkeld.

In diezelfde optiek wordt ook melding gemaakt van de hervorming van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), om zijn gewicht te versterken. Wat wordt er bedoeld met die termen 'gewicht' en 'versterken'? Het is meer dan ooit nodig om VRM, die de openbare omroep conform het Mediadecreet controleert, meer gewicht te geven. In het verleden heeft onze partij meermaals klacht ingediend bij VRM en heeft ze die ook gewonnen, maar de VRT heeft die klachten op de meest arrogante wijze geklasseerd, om vervolgens over te gaan tot de orde van de dag.

In datzelfde kader lazen wij in de media, maar niet in het regeerakkoord, wat VRM betreft, dat de piste wordt onderzocht om die controle over te laten aan Audit Vlaanderen of aan het Rekenhof. Minister, ik wil graag weten wat de standaarden inzake neutraliteit nu zullen zijn. Zal daarbij nog sprake zijn van een minimale proportionele verdeling van politieke partijen of van ideologieën bij programma's van de VRT en de nieuwsdienst?

Ik hoor van mevrouw Van den Brande dat rechts beter vertegenwoordigd moet worden in De Afspraak. Wel, we hebben in het verleden de proportionele verdeling al eens gemaakt. Uw partij kwam zeven keer meer aan bod dan de onze, terwijl wij een groter electoraal gewicht vertegenwoordigen. Wat proportionaliteit betreft, is er toch nog een hele weg te gaan.

Kloppen de berichten van de externe controle met betrekking tot het Rekenhof en Audit Vlaanderen? VRM zal worden hervormd, zo lezen wij. Hoe zal die hervorming er precies uitzien? Welke wettelijke instrumenten zullen er worden gemaakt om daadkrachtiger op te treden tegen overtredingen van het Mediadecreet? Vandaag kan VRM een waarschuwing geven of een boete opleggen tot 125.000 euro. Daar haalt de VRT eens haar schouders bij op. Die 125.000 euro zijn toch op conto van de belastingbetaler. Minister, graag duidelijkheid hierover.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Mijn woorden over de goede sfeer die we hier altijd hebben gehad in de commissie waren nog niet koud, maar dat was blijkbaar in de periode dat de PVDA hier nog geen zitje had. Ik wil toch even ingaan op de sloganeske uithaal van collega D'Haese over de besparingen. Het is toch eigenaardig. Net als aan de andere sectoren wordt ook aan de VRT gevraagd om een inspanning te doen. Wat wilt u, collega D'Haese? Wilt u dat we de VRT helemaal niet laten besparen? Men weet toch dat de begroting altijd in evenwicht moet zijn. Mijnheer D'Haese, waarop moeten we dan meer besparen? Gaan we dat doen op Welzijn, op Armoede of misschien op Onderwijs? Dat wil ik graag weten.

De voorgestelde besparing moet geenszins worden gezien als een manier om de VRT te straffen. Soms wordt er gedacht dat deze stoute rechtse regering dat wil doen, maar wij bekijken dat veeleer in ideologisch opzicht: wat is de kerntaak van een openbare omroep en welke middelen wil de overheid daaraan besteden? Voor ons is het duidelijk: de VRT moet een journalistiek baken zijn dat andere nieuwsredacties meetrekt naar een hoger niveau door ook voor zichzelf de lat hoog te leggen. Daarom vinden wij het maar normaal dat de VRT zich terughoudend opstelt op het vlak van geschreven tekst en op haar onlineplatformen.

De geschreven tekst is bij vele concurrenten terug te vinden. Laat de VRT dan ook alstublieft de focus leggen op waarvoor ze historisch gezien verantwoordelijk is: de audiovisuele berichtgeving.

Iets anders waar men het pesten van de VRT in ziet, is het beperken van de concurrentie van de VRT ten aanzien van de commerciële concurrenten. Maar daardoor worden de relaties opnieuw eerlijker gemaakt. In dat opzicht moeten we ook het respecteren van de reclameplafonds zien. Eerlijk gezegd, in het verleden is de VRT af en toe toch wel een hardleerse student geweest. Het stond toen ook al in de beheersovereenkomst.

Minister, u hebt al verwezen naar de passage over schermgezichten en sportrechten. Ook hier moeten we opletten dat de VRT in het opbod er niet voor zorgt dat de prijs nodeloos de hoogte wordt ingejaagd. Vanuit een goede overheid gezien, is het beter dat de VRT zich met het budget voor sportrechten focust op sporten waarvoor de commerciële interesse minder groot is. De VRT doet dat al zeer goed. Ik vind persoonlijk de focus op vrouwencompetities heel belangrijk. De VRT doet dat al met vrouwenwielrennen en dat verdient een pluim.

Wij blijven dus op de lijn van het regeerakkoord. De VRT moet toonaangevend zijn in haar kernopdrachten: informatie, educatie en cultuur. Ze moet dat doen op een kwaliteitsvolle en vooral ook op een efficiënte manier. Heel belangrijk is dat de VRT marktversterkend werkt; dat moet toch wel worden benadrukt en is in dit debat van cruciaal belang. De VRT moet investeren in de audiovisuele sector, zelfs met een besparingsplan. Het kan niet de bedoeling zijn dat de besparingen extern worden doorgevoerd door gewoonweg minder producties te bestellen bij de onafhankelijke productiesector. De vorige minister zag dat ook zo en heeft een aparte passage voorzien in de beheersovereenkomst. Het is misschien iets om in de gaten te houden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Toen ik de begroting zag, had ik echt een *déjà vu*. Ongeveer de eerste maatregel die minister Gatz in 2014 heeft genomen, was een forse besparing bij de VRT, veel forser dan in andere sectoren. Collega D'Hose heeft terecht gezegd dat de VRT al sinds 2007 aan het besparen is. Vandaag is het budget 271 miljoen euro; in 2007 was dat 281 miljoen euro, maar met die 281 miljoen euro kon je 12 jaar geleden veel meer doen. Ik vind het dus onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering enerzijds stelt dat de VRT een belangrijk instrument is voor het uitdragen van de Vlaamse identiteit, maar dat ze anderzijds de VRT wel wil herleiden tot een irrelevante zender. Herleiden tot de kernopdrachten is een verkapte manier om te zeggen dat de VRT klein moet zijn, dat de vleugels moeten worden gekortwiekt. De VRT mag niet meer op sportwedstrijden bieden, ontspanning is geen kerntaak meer: dat is het kortwieken van de VRT en dat herleidt over vijf jaar de VRT tot een kleine, irrelevante zender. Dat is een contradictie die ik niet begrijp. Sinds de jaren 30 was het Nationaal Instituut voor de Radio-Omroep (NIR) het instrument bij uitstek voor de emancipatie van de Vlaming, en dat moet vandaag zo blijven. De discussie over de longreads is een belachelijke discussie. Ten eerste is synergie in het mediaveld een realiteit. Op hln.be toont VTM live persconferenties. Ook de commerciële actoren doen dat dus. Die synergie is dus een realiteit. Collega's, vergeet niet dat bijvoorbeeld de longreads van de VRT de enige zijn die niet achter een betaalmuur zitten. Als we het hebben over een democratische opdracht van de VRT, dan is dat het kanaal waardoor de Vlaming optimaal wordt geïnformeerd, zodat de democratie haar optimale rol kan spelen.

We zullen het nog hebben over de verlaging van de plafonds. Dat is opnieuw een vraag van de commerciële spelers. Het is onbegrijpelijk, want de adverteerders zijn geen vragende partij. Adverteerders willen alle Vlamingen kunnen bereiken.

Minister, ik zou op elk punt diep kunnen ingaan, maar de voorzitter zal me die tijd niet geven. Eigenlijk zou ik graag eens een gedachtewisseling met u willen houden om grondig over onze visie op de VRT te kunnen praten. We zouden dit kunnen doen naar aanleiding van het jaarverslag. Er zijn ook de hoorzittingen naar aanleiding van een nieuwe beheersovereenkomst. Ik zou op korte termijn graag een zeer grondige gedachtewisseling met u houden.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Een aantal collega's gaan voorbij aan een uitermate belangrijk element en dat is dat de openbare omroep met belastinggeld werkt op een speelveld waar ook privéspelers opereren. Dat is natuurlijk de kern van het verhaal: gelijk welke overheid – dat geldt ook op gemeentelijk niveau – mag niet met publieke middelen concurreren op een veld waar ook privéspelers zijn, mag dus niet marktverstoring zijn maar moet in het geval van de VRT – collega D'Hose heeft het al gezegd – juist dat audiovisuele landschap versterken.

Besparingen zijn ongehoord, dat hoor ik hier van alle kanten. Wie vorige week goed geluisterd heeft, weet dat de Vlaamse Regering zal starten met een tekort van ongeveer 650 miljoen euro. Dat willen we niet. Er moet dus ergens gekeken worden naar middelen. Dan zou het even ongehoord zijn als je overal bespaart maar hier dan niet. Leg dat maar eens uit. Het feit dat hier minder wordt bespaard dan bij de anderen, vind ik al een hele toer.

Wat collega Van den Brande zei, werd eigenlijk al door mevrouw Brouwers geduid. Waar u zo verbaasd bij wordt, collega, zijn dingen die al jaren in de beheersovereenkomst staan en in deze commissie al uit den treure zijn bediscussieerd: die longreads, die neutraliteit, dat we voor sportevenementen niet buitensporig moeten gaan bieden, dat is hier allemaal al aan bod geweest. Dat is niet nieuw, het staat ook in de beheersovereenkomst. Ik zie eigenlijk geen enkele reden om daar nu zo verbaasd over te zijn.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, dank u wel voor al de vragen. Ik vrees dat ik er niet in zal slagen om alles in detail te beantwoorden. Er waren verschillende vragen over het budget. Ik denk dat ik duidelijk ben geweest over de 43 miljoen euro: dat dit de berekening is van de VRT die inschatbaar was maar niet uitsluitend de beslissingen zijn van deze regering. Wat het percentage betreft, dus het verschil met de 6 procent in het algemeen: dat heeft betrekking op twee zaken. Ten eerste gaat het volgens onze berekeningen niet over 6 procent, ook niet over de iets meer dan 5 procent die u noemt, maar over 4,5 procent. Maar dat is een cijferdiscussie. Ten tweede is het zo dat de 6 procent besparingen in het algemeen het volgend begrotingsjaar, 2020, wordt doorgevoerd. Maar volgend jaar besparen we 2,4 miljoen euro, wat een fractie is van 6 procent, en pas in 2024 komen we tot 12 miljoen euro. Dat maakt het ook mogelijk om een geleidelijk traject te hebben, rekening houdend met spontane pensionering, afvloeiing en dergelijke meer.

Dat het een grote inspanning is? Collega D'Haese schuwde de grote woorden niet, maar hij heeft een punt waar hij zegt dat er al grote inspanningen zijn gebeurd. Dat zullen we niet ontkennen. Sinds 2007 is er effectief een grotere efficiëntieoefening gebeurd met structureel een zeshonderdtal medewerkers minder, met ook een deel budgettaire besparingen. Anderzijds is het een illusie – collega D'Hose en collega Vandaele hebben daarnaar verwezen – te denken dat we in deze context zomaar kunnen voortgroeien. We moeten effectief keuzes maken. Deze regering heeft die keuzes ook gemaakt en beslist om te investeren in een aantal domeinen, ook domeinen die zeer belangrijk zijn voor het sociaal beleid. Het gaat om zeer grote bedragen. Ik denk aan 550 miljoen euro voor het welzijnsbeleid. Het is een zeer aanzienlijke investering. Ik denk aan 250 miljoen euro in het onderwijsbeleid.

Ik denk aan belangrijke investeringen rond innovatie. Ik denk ook aan de koopkracht van de laagste inkomens via een jobkorting. Dat zijn stuk voor stuk elementen die investeringen zijn, die geld kosten. Dan moet je natuurlijk op zoek gaan naar plaatsen waar je een stukje besparingen kunt doen. De VRT zal inderdaad een stukje van die last moeten dragen met een aangepast traject. We zullen in het kader van de beheerovereenkomst erop toezien dat dat niet leidt tot een kleine, irrelevante zender, collega Segers, maar een sterke, slagkrachtige zender die effectief marktversterkend is. Dat voor het budgettaire.

Er zijn heel wat vragen wist over de longreads, hoe dat spoort, hoe we de nadruk moeten liggen op het audiovisuele. Er werd ook de link gelegd met de jeugd, met jongeren die vooral online kijken, die minder klassiek televisiekijken en naar de radio luisteren. Ik ken veel jonge mensen. Bij hen is er zeker geen voorkeur voor lange teksten online. Uiteraard is een goed online aanbod belangrijk, dat effectief de link legt met het audiovisuele. Ik denk dat dat helemaal in de lijn ligt van wat jonge mensen vandaag willen: geen ellenlange teksten, maar wel onlineberichten die vooral de link leggen met video- en audiocontent. Ik denk dat dat ook op dat vlak een goede zaak is.

Er zijn een aantal vragen geweest van collega Slootmans en collega D'Haese over het zwart-gele element van dit regeerakkoord, over neutraliteit. Ik kan bevestigen dat voor deze regering neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid een belangrijk aandachtspunt is, net als in de vorige beheerovereenkomst. Over wat dat betekent voor de VRM zullen we hier de komende maanden zeker nog verder kunnen discussiëren. Daar is ook al een vraag over geweest, dus we zullen op dat vlak zeker redelijke aanpassingen kunnen doen. In elk geval is het element van de Vlaamse identiteit voor deze coalitie erg belangrijk. Als er één organisatie is in Vlaanderen die bijdraagt aan de ontwikkeling van de Vlaamse identiteit en dat in de toekomst misschien nog sterker kan doen, dan is dat de VRT. Ik denk dat we het daarover met alle fracties eens kunnen zijn. We zullen in het kader van de beheerovereenkomst goed moeten nakijken hoe we daar vorm aan geven.

Tot slot nog een woord over de bredere gedachtewisseling die collega Segers terecht vraagt. Ik denk dat we dat moeten doen, maar collega Brouwers heeft ook gewezen op het proces van de beheerovereenkomst, de hoorzittingen die jullie ongetwijfeld ook willen houden. Ik denk dat dat de ideale gelegenheid is om in detail die gedachtewisseling te houden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Veel dank voor alles wat er hier is gezegd. Ik dank ook van harte de collega's die zich hebben aangesloten bij veel van de dingen die ik zei. Ze sluiten zich erbij aan dat de maatregelen op deze manier ook tot het ridiculiseren van onze zender leiden. Het zal dan wel zo zijn dat dat proces al lang aan de gang is, zoals hier wordt aangegeven, maar dat wil nog niet zeggen dat we ons daar zomaar bij moeten neerleggen.

Mevrouw Brouwers, ik wilde toch ook nog even laten weten dat ik me niet enkel heb geïnformeerd bij gedegen, onafhankelijke journalisten, maar zelfs bij mijn ex-collega's van de commerciële zender, en natuurlijk ook bij de VRT.

Ik wil me ook zeer graag aansluiten bij het voorstel van mevrouw Segers om hier een wat meer gedegen debat over te voeren.

Ik wil nog één ding zeggen. Ik kom zelf uit de mediasector. Ik draag de mediasector een heel warm hart toe. Ik hoor hier opnieuw terugkomen, vooral ook bij u, collega Vandaele, dat de strijd tussen de commerciële en de openbare omroep een oude strijd is. Ik vind dit een contraproductieve strijd die we eigenlijk al lang niet meer zouden moeten voeren. We zouden een nieuwe strijd moeten voeren, voor een nieuwe pax

media, waarbij we voor kwaliteit gaan en fake news tegengaan, waarbij de commerciële en openbare omroepen samenwerken om de impact van grote internationale spelers, die onze markt aan het innemen zijn, tegen te gaan. Dát is de strijd die we moeten voeren, niet de oude strijd van de commerciële tegen de openbare omroep.

Minister, ik wil u bedanken voor al uw antwoorden. De CEO van de VRT zei dat hij niet de CEO wou zijn die de VRT ten grave zal dragen. Ik hoop dat u niet de minister zult zijn die dit zomaar zal laten gebeuren. Integendeel, ik hoop dat u de minister zult zijn die de VRT zal redden uit deze ellende.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de herziening van het decreet Sociaal-Culturele Sector – 72 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ik zou u eerst willen feliciteren met uw bevordering tot minister van Cultuur, ik denk dat dat zowat het hoogste is wat men kan bereiken in de politiek. Want op de avond dat we allen aan de radio gekluisterd zaten om te horen wie de cultuursector ging beheersen, dacht ik tot middernacht dat het weer het laatste restje op de onderhandelingstafel was en men het aan de kippen zou geven. Maar twintig minuten later kwam toch het bericht dat niemand minder dan de haan ermee ging lopen. Dat is toch wel een vaststelling die ook de cultuursector niet ontgaan is, en de kritische cultuursector heeft gezegd dat dat eigenlijk niet zo'n slecht idee is. Dus u start eigenlijk onder een best goed gesternte. Maar u weet als geen ander dat applaus iets is dat je moet verdienen – u bent operaliefhebber en daar moet je dat verdienen – en we gaan ook kijken of u die titel ook effectief gaat kunnen waarmaken. Ik hoop van harte om dat samen met u te kunnen uitdragen.

Om daar wat systematiek in te brengen, heb ik een aantal lakmoesproeven voorbereid die ik hier systematisch week na week aan u ga stellen, zodat we samen dat traject kunnen afleggen.

Vandaag wou ik mij concentreren op één punt: het vermaledijde woord 'cultuurparticipatie'. Het is een woord dat in de vorige decennia bij heel wat van uw voorgangers heel hoog in het vaandel stond. Ook in de sector, zowel bij de steunpunten als de federaties, is daar heel hard aan gewerkt. Ik moet tot enige verbazing vaststellen dat we dat woord niet of nauwelijks terugvinden in de huidige teksten. Meer zelfs, als we naar het artikel 27 gaan in het hoofdstuk Cultuur, frons ik toch wel mijn wenkbrauwen over het stuk waar u zegt dat het huidige decreet Sociaal-Cultureel Werk zal worden aangepast om voortaan prioritair organisaties te ondersteunen die bijdragen aan de emancipatie van mensen en groepen en aan de versterking van een democratische, inclusieve samenleving. Volgens u moet dit gebeuren op 'een collectief gedeelde identiteit gebaseerd op een gemeenschappelijke sokkel van waarden en fundamentele rechten en vrijheden'. En dan komt de vermaledijde zin waar we allemaal van schrokken: "Initiatieven die zich terugplooiën op etnisch-culturele afkomst (...) worden daarbij niet meer gesubsidieerd." Ik excuseer me bij deze dat ik nogal wat citaten ga gebruiken, maar jullie hebben hard en flink gewerkt om gedetailleerde nota's te maken en elk woord in deze passage is er een.

U werkt het dan ook verder uit en zegt zelf dat de toekomstige subsidiëring voortaan gebaseerd zal zijn op 'de uitgevoerde visitatie, de strikte toepassing van de

beoordelingscriteria en de inpassing in de landschapstekening', wat inderdaad te waarderen valt. Maar dan zegt u dat u rekening wilt houden met die adviezen, maar dat de finale inhoudelijke afweging van de regelgevend vastgelegde beleidsdoelstellingen en criteria en het bepalen van het subsidiebedrag zelf meer dan ooit autonoom zullen behoren tot de bevoegdheid van de regering. Er is dan een tweede passage waarbij we toch de oren laten flapperen: "We passen in functie daarvan ook de adviesprocedures en de regels voor de bepaling van het subsidiebedrag in het decreet aan."

Minister, ik zou u even willen meenemen naar een van de iconen van onze Vlaamse canon, namelijk Suske en Wiske. U weet dat professor Barabas een teletijdmachine ontworpen heeft, maar ik moet u ontgoochelen, we gaan hier slechts twee jaar terug in de tijd, namelijk naar de memorie van toelichting, zwaar ondersteund in deze commissie onder de eveneens Zweedse coalitie. Ik citeer daar letterlijk uit, het gaat over mei 2017: "Het belang van de verenigingen van migranten kan moeilijk onderschat worden. Ze vormen een onmiskenbare schakel tussen hun achterban en de maatschappij. Deze verenigingen kreunen onder de vragen van verschillende maatschappelijke actoren en het brede middenveld en vanuit andere beleidsdomeinen zoals Onderwijs, Werk, Wonen en Welzijn. Sinds het uitbreken van de vluchtelingencrisis is de vraag naar ondersteuning en begeleiding exponentieel gestegen." Het besluit van diezelfde memorie van toelichting en van het decreet was, nog geen twee jaar geleden met dezelfde Zweedse coalitie, gesteund door een aantal mensen hier aanwezig: "De financiële versterking van de verenigingen van migranten is vandaag urgent en noodzakelijk." Dit is dan ook zo uitgevoerd.

Ik verwijs dan ook nog, in tegenstelling tot de teksten in het regeerakkoord, naar de zogenaamde landschapstekening van 2016, die eigenlijk eenzelfde toon aanslaat: "Een laatste dynamiek is recenter en gaat samen met de toenemende culturele diversiteit in onze samenleving. Ondertussen kennen we 10 erkende etnisch-culturele federaties (...). Zij verzetten zich tegen maatschappelijke uitsluiting van nieuwkomers, (...). Ze zijn van alle markten thuis: onderwijs, arbeid, integratie, welzijn en noem maar op." Een maximale steun dus, nog geen twee jaar geleden, die werd uitgesproken door dezelfde Zweedse coalitie.

Minister-president, ik heb dan ook niet minder dan zeven vragen en die gaan over de toestand van vandaag, waarover de sector enorm ongerust is. Op welke manier wilt u het concept collectief gedeelde identiteit, gebaseerd op een gemeenschappelijke sokkel van waarden en fundamentele rechten en vrijheden invullen? Is dit een opdracht die u zelf gaat uitvoeren? Gaat u er externen bij betrekken om dat concept uit te werken? Op welke termijn wilt u dat doen?

Mijn volgende vraag gaat over de geest van het decreet van 2017, namelijk dat organisaties veeleer opereren vanuit een civiel perspectief. Organisaties dienen te werken met respect voor de gemeenschappelijke sokkel van waarden, fundamentele rechten en vrijheden (...). Hiervoor ontwikkelen en verspreiden zij praktijken die hierop een werkend antwoord kunnen bieden." In het regeerakkoord van vandaag wordt dat bijna een opdracht. De organisaties krijgen de opdracht dat ze werk moeten maken van een betrokken samenleving met een collectief gedeelde identiteit. Ze worden bijna geformaliseerd: dat is nu de toekomst en anders krijgen jullie geen middelen meer.

Minister, het decreet van 2017 is natuurlijk nog van kracht op de betrokken organisaties. Daar zijn procedures voor, er zijn ook visitatiecommissies geweest. Die rechten en plichten mogen ze terecht uitoefenen. Door de strenge taal in het nieuwe regeerakkoord is de vraag nu: kunnen ze daar nog op rekenen? Of wilt u de spelregels tijdens deze rit nog veranderen?

De meest cruciale vraag is de volgende: wat is er in twee jaar tijd eigenlijk in het landschap veranderd – en ik kijk nu naar de collega's die in deze commissie zaten –

om de toon, de taal en de uitkomst van het beleid rond de etnisch-culturele organisaties heel defensief te benaderen, en hen opzij te zetten? Ik zie daar echt heel weinig verandering in. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord. Waarom wilt u nu plots initiatieven, die indertijd werden bejubeld door iedereen hier aan tafel, nu toch laten terugplooiën en waarom wilt u hun geen middelen meer geven?

Minister-president, op welke initiatieven mikt u eigenlijk? Waar hebt u het precies over? Vindt u dat de etnisch-culturele organisaties nog altijd een onmisbare schakel tussen hun achterban en de maatschappij vormen, en dus een ondersteuning verdienen? Ik verwijs hiervoor naar de memorie van toelichting van 2017.

Tot slot een bredere vraag, die kan uitdeinen naar het hele cultuurbeleid. U bent erg kritisch voor de werking van de adviescommissies door te stellen dat er iets schort aan de finale inhoudelijke afweging en de bepaling van het subsidiebedrag. Schort er iets aan de werking van de adviescommissies? Wilt u zelf meer het heft in handen nemen? In welke zin wilt u het decreet op dat vlak aanpassen? Hoe ziet u de rol van de adviescommissies?

Minister-president, tot hier mijn lange vraag, maar ik wil ze toch motiveren omdat het de sector enorm bezighoudt. Ik ben heel benieuwd en kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel voor de vriendelijke inleiding, een *captatio benevolentiae*, om dan naar de kern van de zaak te gaan. Maar goed, daarvoor dient het parlement: om ons op tijd en stond te ondervragen.

Ik ga proberen heel concreet op uw vragen te antwoorden, want het zijn pertinente vragen waarmee we met deze regering hebben geprobeerd om het verschil te maken met vorige regeringen. Als u zegt dat de vorige regering 'dit deed' en wij nu 'dat', dan klinkt mij dat eerder als muziek in de oren dan wel dat ik het als een kritische noot beschouw.

Het begrip 'de gemeenschappelijke sokkel van waarden, fundamentele rechten en vrijheden' staat vandaag al in het decreet Sociaal-Culturele Sector van 2017, waarnaar u al hebt verwezen. De invulling daarvan – hoe moet je dat begrijpen? – wordt in de memorie van toelichting van dat decreet al uitgesponnen. Voor ons gaat het over gedeeld burgerschap en de wil en de intentie om deel uit te maken van een samenleving die stoelt op grondbeginselen als het recht op vrije meningsuiting, de gelijkheid tussen man en vrouw, de scheiding van kerk en staat, maar ook het bieden van gelijke kansen, het uitsluiten van discriminatie en het bestrijden van racisme. Het gaat over evenwichten. Verenigingen die erop gericht zijn om mensen in hun eigen etnisch sociaal-culturele omgeving op te sluiten en niet die openheid naar onze maatschappij en de wil tot integratie en inburgeren in de maatschappij tonen, zijn nefast voor onze samenleving. Men doet maar, maar hier gaat het erover of men ze moet subsidiëren of niet. Mensen die vertrekken van een etnische achtergrond of etnisch sociaal-culturele achtergrond en die de intentie hebben om te integreren in onze maatschappij, dat is een andere optie. Het begrip dat wij hier hanteren, is dus geen onbekend begrip. Het enige wat wij misschien willen doen, is dat begrip prominenter naar voren schuiven en er meer gewicht aan geven in de algemene beoordeling.

Wat uw tweede vraag betreft, zult u in het regeerakkoord ook de timing hebben gezien. Wij willen het geplande tijdskader van het decreet niet aanpassen. Zo staat het ook letterlijk in het regeerakkoord. Het is dus de bedoeling om nog dit najaar, zo snel als mogelijk, een nieuw decreet of een aanpassing van het decreet te laten goedkeuren in het parlement. Daarvoor wordt een parlementair initiatief genomen, wat in alle openheid zal gebeuren.

U vroeg naar het werk dat in het kader van het huidige decreet al is gebeurd. De visitaties zijn al achter de rug. Ze zijn een belangrijke stap in de werking van dit decreet, maar het is ook maar een stap. Een belangrijke stap, maar een stap. Rechten ontlenuen louter aan een visitatierapport, is een brug te ver. Ik zeg nog eens dat het een belangrijke input is, maar niet de allesbepalende input. Naast het rapport van de visitatiecommissie is er ook nog de beoordeling van het ingediende dossier en de landschapstekening die nog zal worden gemaakt. Al die bouwstenen zullen dienen ter onderbouwing van de beslissing door de regering. U vindt dat in het regeerakkoord ook op meerdere plaatsen terug. We proberen de klepel opnieuw een beetje meer in het midden te hangen: bij een volledige 'verambtelijking' en 'vercommissionering' van regeringsbeslissingen heb je geen regering nodig. Dat is logisch. Adviezen, adviescomités, visitatiecommissies en visitatierapporten zijn heel belangrijke inputs die je niet zomaar naast je neer kunt leggen, maar de finale beslissing ligt bij de regering en dus ook de verantwoordelijkheid om af te wijken. Men moet dat goed onderbouwen en goed motiveren – niet met een enge bril maar misschien met een iets bredere bril kijken –, maar de politiek moet het recht hebben om goed onderbouwd af te wijken van adviezen, anders worden adviezen beslissingen. Een advies is een raad die men geeft aan de regering. Het is een belangrijke raadgeving, maar uiteindelijk is het toch de politiek die zal moeten beslissen en die zich ook zal moeten verantwoorden als ze afwijkt van een aantal adviezen.

De sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werkingssubsidie willen aanvragen voor de periode 2021-2025, moeten dat voor 31 december 2019 doen. Het is dus heel belangrijk dat het nieuwe kader tegen dan klaar is.

Ik kom tot uw vierde vraag. In het landschap is misschien niet zoveel veranderd, maar er is wel een nieuwe Vlaamse Regering, met een nieuw Vlaams regeerakkoord, die ook nieuwe klemtonen wil leggen.

Wij kiezen in dit regeerakkoord heel duidelijk voor een inclusief verhaal. Tijdens de regeringsonderhandelingen is dat door meerdere groepen wel eens een yin-yang-verhaal genoemd: aan de ene kant is het toegangsticket een beetje strenger, maar aan de andere kant is het de bedoeling om inclusief de samenleving te laten omarmen. Wij kiezen dus voor dat inclusieve verhaal. We willen mensen niet langer aanspreken op hun etnisch-culturele afkomst. Wie in Vlaanderen leeft, wie hier woont, wie hier werkt, wie hier deelneemt en bijdraagt aan onze samenleving, is in onze ogen een Vlaming. We kiezen daarom ook niet voor subsidies voor initiatieven die zich zowel qua interne organisatie als qua activiteiten zuiver en alleen op hun etnisch-culturele afkomst terugplooiën. Maar u moet het regeerakkoord volledig citeren, want belangrijk is dat we niet langer organisaties subsidiëren die mogelijk segregatie in de hand werken. Er is het mono-etnisch-culturele, maar er zijn ook organisaties die segregatie in de hand werken, die zich willen isoleren van onze maatschappij en zich in hun isolement willen opsluiten. Ook daar geldt dat er vrijheid van vereniging is. Ze mogen dat doen, maar daar hebben wij geen subsidies voor over. Dat is heel, heel duidelijk.

Ik kom tot uw vijfde en zesde vraag. Op dit moment hebben wij geen enkele vereniging op het oog. Naam en toenaam heb ik niet. Wij hebben geen zwarte lijst. We gaan rustig met de visitatierapporten en de doorlichting bekijken hoe die verenigingen een subsidiedossier voor de volgende periode indienen. Op dit moment bestaat er geen zwarte lijst. We willen alleen duidelijkheid scheppen over welk beleid we willen motiveren en stimuleren. Welke initiatieven, die in het verleden wel op subsidies konden rekenen, moeten zich nu wel vragen stellen over hun werking en moeten die ernstig bijsturen in de richting van een inclusief verhaal? Het is aan de organisaties binnen het sociaal-cultureel werk om daarop in te spelen en hun subsidieaanvragen en projecten voor de toekomst te laten uitgaan van die inclusieve aanpak in plaats van louter teruggeplooid te blijven op hun etnisch-culturele afkomst. Die

etnisch-culturele organisaties zullen dus moeten aantonen dat zij zich zowel qua interne organisatie als qua activiteiten die ze ontplooiën, niet terugplooiën op de etnisch-culturele afkomst en een ruimere doelgroep vooropstellen.

De etnisch-culturele organisaties zullen geen specifieke categorie meer zijn in het decreet, omdat die organisaties net als alle andere sociaal-culturele volwassenenorganisaties beoordeeld zullen worden op hun algemene werking. Daarbij gaat het ons over gemeenschapsvorming, verbinding, samenwerking, tegengaan van segregatie in onze maatschappij, bruggen bouwen en formeel en informeel leren. Organisaties die zich voor dat concept inzetten, zijn onze partners in het bouwen van die inclusieve samenleving.

Bij de subsidiekeuze en bij de beslissingen rond subsidies zullen we, zoals nu reeds voorzien is in het decreet, rekening houden met de breedte van het draagvlak en ook met de maatschappelijke relevantie van de organisatie, zoals het actief betalend ledenaantal of de actieve werking, de organisatie en de aanwezigheid op het terrein. Dat zullen allemaal elementen zijn die daarin meespelen.

U verwijst ook naar de specifieke noden vanuit Welzijn, Wonen, Werk of Onderwijs. Het is in de eerste plaats aan die beleidsterreinen om daarop in te spelen. Het is niet de taak van Cultuur om al die noden af te dekken.

Ik kom tot uw laatste vraag. Ik heb het al in mijn antwoord op uw andere vragen gezegd. De rol van een adviescommissie willen wij plaatsen waar die hoort. Ze moet namelijk advies geven. Het is de taak van de minister en van de Vlaamse Regering om beslissingen te nemen. Je hebt adviesorganen en je hebt beslissingsorganen.

Ik heb het daarstraks al gezegd: natuurlijk moet je je bij je beslissing baseren op die adviezen. Die adviezen zijn waardevol en belangrijk, en daarvan afwijken is een feit dat je moet kunnen motiveren. Maar als je zegt: 'het is een advies, dus, pats, we gaan dat klakkeloos opvolgen', kies dan in het vervolg adviescommissies. Kies geen parlement meer, en stel zeker geen regering aan. Zoals bij andere cultuurdecreten houden we dus rekening met de adviezen van externe experts, maar blijft de inhoudelijke afweging van het in regels vastgelegde bij de minister en bij de regering berusten. Je bent natuurlijk ook gebonden door het wettelijk kader. Je kunt niet zomaar eender wat doen. Ook het bepalen van het subsidiebedrag binnen het budgettaire kader, dat we met deze regering hebben uitgetekend, blijft berusten bij de minister en de regering.

Ik denk concreet op uw vragen te hebben geantwoord. Het was misschien niet wat u had willen horen, maar het is wel de eerlijke inhoud van onze akkoorden die we onder drie partijen hebben gesloten.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik dank u voor de uitvoerige toelichting. Het was inderdaad het antwoord dat ik een beetje verwachtte. Ik ga er niet uitgebreid op in, want dit is stof voor latere, uitgebreidere discussies. Ik heb een paar bedenkingen. Er blijft me één ding enorm fascineren. Dan kijk ik vooral naar de collega's die vorige keer in deze commissie zaten. Dat deze regering totaal omslaat ten aanzien van de vorige regering, is uiteraard haar goed recht, maar ik kijk toch naar de collega's hier. Zijn zij het daar eigenlijk wel mee eens? Blijkbaar wel, ze hebben het regeerakkoord mee goedgekeurd. Is men dan zo negatief over de uitkomst van de memorie van toelichting? Ik blijf daarop hameren. Ik vind het een ongelooflijke bocht, om niet te zeggen een vicieuze cirkel.

Minister-president, we zijn het over één punt wel eens. Wij geloven inderdaad heel sterk in de verbindende factor van cultuur. Ik vind dat cultuur in het regeerakkoord wordt geminimaliseerd tot een marketingproduct. Dat is zo in het algemeen, en

daarom stemt het regeerakkoord me een beetje droef. Ik kom daar later op terug. Cultuur kan veel meer, is veel krachtiger dan we soms denken. Dat er zo weinig middelen naartoe gaan, is dus ook mijn frustratie. Ik kom zelf uit de sector. Het slijk hangt nog aan mijn voeten door uit het veld te komen, uit de Kempen. Dertig jaar heb ik er een huis geleid, waarmee we 250.000 mensen per jaar hebben bereikt. Net die organisaties die nu toch wat worden geïseerd, waren ankerpunten in een moeilijke stad als Turnhout, waar er, zoals u weet, heel veel armoede is en ook heel veel etnisch-culturele groepen leven. Ze waren een van de ankerpunten die mee de kar van cultuur trokken. Ik heb dat dertig jaar lang ondervonden, en toch worden die organisaties hier geïseerd. Ik wil dat toch even inbrengen met mijn bescheiden achtergrond.

Ik heb zelf ook jaren in die beoordelingscommissies gezeten. Uiteraard is het altijd het democratische recht van de minister om af te wijken. Alleen gebeurde dat in het verleden altijd op het einde van de afweging na de interkabinettenwerkgroepen, door de minister en de beoordelingswerkgroep. Daar werd bekeken of er samen zou worden geland. We deden dat toch in een soort dialoog. Het klinkt me nogal uitdagend om te zeggen dat men in die dialoog wat zal schrappen, dat die wat minder zal worden.

Ik blijf op mijn honger: waarom worden net die groepen nu zo geïseerd? Ik snap dat niet. Ik wil dat ook niet snappen. U hebt op dat vlak duidelijk ook de visie van Groen tegen. Oké, als die organisaties aansturen op segregatie, vertrek je natuurlijk vanuit een enorm wantrouwen. Die zullen er misschien wel zijn, en met die organisaties zullen wij ook niet akkoord gaan, maar vertrek nu toch eens van wantrouwen. Bent u dan ook bereid om consequent te zijn en de Vlaamse etnisch-culturele organisaties, die echt focussen op de Vlaamse etnisch-culturele segregatie, zoals de Vlaamse Volksbeweging, even kritisch te bekijken?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik hoop dat de waarde van de tussenkomsten niet wordt gemeten aan de lange tijdsduur, want die van mij gaat vrij kort zijn. Ik kom graag snel 'to the point'.

Ik sta nog steeds in de socioculturele sector, collega's van Groen, en ik ben daar niet voor betaald, ik doe dat als vrijwilliger – in tegenstelling tot jullie vroeger –, net zoals duizenden mensen.

U zegt dat er een bocht van 360 graden gemaakt is. Misschien hebt u het niet goed gevolgd, maar u hebt een zeer goede vriend, Bart Caron. Die heeft altijd gereageerd op mijn opiniestukken. Lees die eens, lees eens wat ik daar geschreven heb. U zult dan zien dat dit niet zo'n geweldige bocht is.

Ten tweede zou ik ook willen zeggen dat de 'gemeenschappelijke sokkel van normen en waarden' inderdaad in het vorige decreet stond. Dat Groen nu vraagt wat die waarden dan zijn, dat een partij als Groen dat überhaupt nog in vraag stelt, daar val ik toch wel een beetje van achterover. Dus, als ik het goed begrijp, kan het voor Groen allemaal dat een organisatie zegt dat vrouwen eigenlijk minderwaardig zijn of dat andersgeaarde mensen bij hen niet thuishoren omdat dat hun normen en waarden niet zijn. Ik vind het een beetje ongelooflijk dat jullie nog steeds die westerse normen en waarden in vraag stellen. Ik dacht dat iedereen die wel kende. Blijkbaar niet.

Ten tweede gaat de discussie tot veel vroeger terug, voor het ontstaan van de N-VA. Ik heb de discussie ook binnen de Volksunie nog gehad, ook lokaal in onze stad. Over organisaties die zich louter richten op hun eigen gemeenschap en religie, is de vraag of dat tot meer integratie leidt. Vroeger waren er twee opties, twee denkwijzen. Sommigen zeiden dat dat niet goed is, dat je dan een gesegregeerde maatschappij krijgt. Men moet die mensen zo snel mogelijk toeiden en onze organisaties moeten zich openstellen voor die mensen. Er was een andere optie die zei dat je die mensen

eerst moet laten emanciperen tot ze uiteindelijk gaan overvloeien in organisaties die verschillende nationaliteiten en religies samenbrengen. We moeten wel constateren dat het terugplooiën op de eigen gemeenschap – ik denk dat we daar deze week nog voorbeelden van gezien hebben – niet echt bevorderlijk is voor de integratie. Dit betekent helemaal niet dat al die organisaties nu slechte activiteiten organiseren – ik ben er ook nog gaan bezoeken vroeger. Maar je moet zien wat ons doel is. Ons doel is een verbindende samenleving te krijgen, van mensen die samen één gemeenschap vormen, in diversiteit, maar samen één gemeenschap, tenzij men mij nu zegt dat we geen gemeenschap willen vormen.

De voorzitter: Mijnheer Meremans, u bent wel al twee minuten over tijd.

Marius Meremans (N-VA): Ik ga zeer kort zijn. De anderen gaan ook zeer lang, er worden vragen gesteld die niet zijn ingediend. U moet dan wel consequent zijn.

De voorzitter: Dat is niet waar. Ik ben heel consequent.

Marius Meremans (N-VA): Sociaal-culturele organisaties kunnen niet in de plaats treden van de politiek. Sommigen willen dat, maar dat gaat niet. Zij kunnen bondgenoten zijn, ze kunnen een aantal zaken realiseren, maar ze kunnen niet in de plaats treden van de politiek. Het is toch logisch dat, als je een regeerakkoord maakt en je daar richting aan wilt geven, je daar ook de middelen voor krijgt om daar bij te sturen of richting te geven. Dat is gebeurd met het Kunstendecreet, dat zal ook met dit decreet gebeuren. We zullen ook het nodige initiatief voor een wijziging van het decreet opstarten.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, ik kijk uit naar een constructieve samenwerking. Ik dank ook collega Pelckmans voor zijn heel terechte vragen. Het zijn belangrijke vragen.

Dat de minister-president minister van Cultuur werd, was eigenlijk wel een heel belangrijk signaal dat de Vlaamse Regering cultuur en kunst als een heel belangrijk terrein in de samenleving beschouwt. Aanvankelijk was er dus inderdaad heel veel optimisme dat u die portefeuille bij u hebt als minister-president.

Maar toen het regeerakkoord uitkwam, rees er plots toch heel wat ongerustheid in de kunst- en cultuursector. Zeker met de besparingen die opnieuw zijn aangekondigd, gebeurt er echt wel een aanslag op sociaal-cultureel werk. Dat zijn per definitie sectoren waar er totaal al geen vet op de soep meer zit. Ze betekenen al met heel weinig middelen ongelooflijk veel voor onze samenleving.

Ik ben even verwonderd als de heer Pelckmans dat u daarnet zo boud stelde dat u een trendbreuk wil realiseren in het cultuurbeleid ten opzichte van de vorige legislatuur. Het zijn immers dezelfde partijen die dit nieuwe regeerakkoord hebben gesloten. Dat is zeer verwonderlijk.

Met betrekking tot de etnisch-culturele organisaties staat de zin die u citeerde, niet in het hoofdstuk Cultuur maar wel in het hoofdstukje Integratie. Het is wel een belangrijke aanvulling, maar het verwonderde mij dat het niet bij Cultuur stond. Als we het hebben over etnisch-culturele organisaties, geldt dit dan ook voor de katholieke Europascouts, voor het Vlaams Nationaal Jeugdverbond, dat ook heel duidelijk een etnisch-cultureel profiel en doelstelling heeft?

Minister-president, hoe plant u voor uw beleidsterrein 6 procent besparingen door te voeren? Gaat u dat met de kaasschaaf doen of zult u een vrij arbitraire keuze maken?

Er is wel een heel duidelijke trendbreuk in vergelijking met voormalig minister Gatz, namelijk als u het hebt over het opnieuw vooropstellen van het primaat van

de politiek ten aanzien van de adviezen van de beoordelingscommissies. De laatste projectsubsidieronde was een afschuwelijke ronde. Er waren veel te weinig middelen. Alleen diegenen die bijna 100 procent haalden, de A-categorieën, hebben nog subsidies gekregen. U moet weten dat daar experts diepgaande analyses van en beoordelingen over maken die heel genuanceerd zijn. Als u nu zegt dat u die naast zich neer zult leggen, dan betekent dit een complete trendbreuk. Ik roep u op om dit niet te doen, maar zoveel mogelijk de adviezen te volgen.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister president, ook namens onze fractie proficiat.

In het regeerakkoord staat inzake Cultuur, naast het stuk over segregatie, ook onder andere te lezen dat u bij subsidiekeuzes rekening zult houden met de breedte van het draagvlak, de maatschappelijke relevantie van organisaties, het actief betalend ledenaantal enzovoort.

Door middel van een open brief, gepubliceerd in de krant De Morgen en opgesteld door Hart boven Hard en ondertekend door ongeveer tweehonderd verenigingen uit het middenveld waaronder ook vele van etnisch-culturele aard, wenste men vanuit die hoek te reageren op onder andere die passages. Men stelt dat de regering hiermee het middenveld monddood wil maken, dat ze chargeert tegen ngo's enzovoort.

Het is voor onze fractie belangrijk dat wij ook een ander geluid laten horen dan die verenigingen en de collega's hier. Het moge duidelijk zijn dat er uiteraard ook zeer veel Vlamingen zijn – allicht een zwijgende meerderheid van mensen die niet actief zijn in die etnisch-culturele organisaties – die van mening zijn dat er de voorbije jaren al veel te veel subsidies werden verleend aan dat politiek activisme.

Het kan bovendien vastgesteld worden dat het merendeel van die gesubsidieerde bewegingen zich aan één kant van het ideologisch spectrum situeren en dus weinig draagvlak hebben bij de brede bevolking.

Bovendien hebben vele Vlamingen er ook geen begrip voor dat met belastinggeld migrantenorganisaties worden gefinancierd, die als voornaamste doel hebben om allochtonen vast te doen houden aan hun eigen taal, cultuur en godsdienst van het land van herkomst. Ze belemmeren daarmee de vooropgestelde integratie of assimilatie.

Onze fractie zal dan ook altijd blijven pleiten tegen gesubsidieerd politiek activisme voor verenigingen met nauwelijks betalende of überhaupt bestaande leden. Ze dienen vaak enkel om de voorzitter of de penningmeester te voorzien van een aanvullend inkomen.

Minister-president, hoe reageert u op de bewuste brief geschreven door Hart boven Hard en andere activistische organisaties? Hoe reageert u op de bedenking van veel Vlamingen dat politiek activisme niet gefinancierd moet worden met belastinggeld? Welke initiatieven zult u in dit verband desgevallend nemen?

Ik hoor ook dat u duidelijkheid wilt scheppen. Welke subsidiecriteria zult u concreet uitwerken om te voorkomen dat segregatie nog langer met belastinggeld wordt gefinancierd? Welk bedrag beoogt u in totaliteit te besparen op het zogenaamde middenveld op het vlak van subsidies?

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ook van mijn fractie een dikke proficiat en welkom in deze commissie. Deze zaal bestaat uit erge cultuurliefhebbers

die volop voor hun sector gaan. Ik ben heel blij dat Cultuur hoger op de politieke agenda zal staan, aangezien u dit bij uw takenpakket neemt.

Mijnheer Pelckmans, ik wil verwijzen naar uw eerste vraag, waarin u vraagt hoe de minister-president de gemeenschappelijke sokkel van waarden en fundamentele rechten zal invullen. De heer Meremans heeft er al op gewezen dat dit eigenlijk in de memorie van toelichting staat van het huidige decreet. Die memorie van toelichting is gebaseerd op een resolutie van 2015 betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering, die bijna kamerbreed is goedgekeurd door het Vlaams Parlement. De voorzitter, mevrouw Meuleman, was zelfs mede-indiener van dat voorstel van resolutie. Het is absoluut niet nodig om die zaken nog eens uit te schrijven, aangezien het werk daar al is gebeurd.

Ik hoor dat we zullen werken met een voorstel van decreet. Ik vind dat een zeer goede zaak, maar ik zou mijn collega's willen oproepen om daar heel snel werk van te maken. Er is nu wel wat onduidelijkheid binnen de sector. We moeten die duidelijkheid geven zodat we zo snel mogelijk kunnen verdergaan op de lopende procedure met de visitaties.

Wat betreft het primaat van de politiek: ik heb vijf jaar gewerkt voor de minister van Cultuur. Inderdaad, ik spreek van ondervinding. Het was soms niet altijd evident als er adviezen binnenkwamen en als beoordelingscommissies bijna eisten dat de minister zich daar volledig aan houdt. Die adviezen hielden ook niet altijd rekening met het budgettaire kader. Het was dan altijd aan de minister om de moeilijke keuzes te maken. Dat er een terugkeer is naar het primaat van de politiek is zeer goed, want de slinger was een beetje te veel doorgeslagen naar de andere kant, niet alleen in dit decreet maar ook in de andere cultuurdecreten.

Het was in het vorige decreet ook al zo dat de etnisch-culturele federaties geen aparte categorie meer waren. We zijn toen afgestapt van de verenigingen enzovoort. We willen bouwen aan een inclusieve samenleving, wat ook duidelijk te zien is in het regeerakkoord en te horen was in de 'Oktoberverklaring' van de minister-president. Dat betekent dat de overheid dit doet, maar ook dat andere actoren het ook moeten doen. Die federaties kunnen bruggenbouwers zijn naar de andere gemeenschappen in een superdiverse samenleving. Ik hoop dat men van de uitgestoken hand van de overheid gebruikmaakt en daar volop voor gaat.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Op mijn beurt wil ik de minister-president feliciteren, in het bijzonder met de heel mooie bevoegdheid Cultuur. Ik hoop ook dat we goed kunnen samenwerken in de komende jaren.

Ik heb een beetje het gevoel dat we het voorstel van decreet dat nog moet worden ingediend, al volop aan het bespreken zijn. Ik zal dit dus niet doen.

Wat we in het regeerakkoord hebben afgesproken, begrijp ik op de volgende wijze: we beklemtonen iets meer het inclusieve verhaal. We zullen daar zeer snel een voorstel van decreet voor moeten indienen. We willen in de goede traditie van deze commissie met de meerderheid – en ik neem aan dat iedereen daarmee akkoord gaat – het voorstel van decreet in overleg met het werkveld tot stand brengen, en ook juridisch correct. Het moet dan ook zeer snel gaan als we voor het eind van het jaar klaar moeten zijn, want de begrotingsbespreking zit er ook nog tussen. Het is wel belangrijk om snel te gaan, omdat al die organisaties momenteel bezig zijn met het opmaken van hun beleidsplannen. Zij willen zeer graag duidelijkheid over wat er nog toegevoegd of bijgeschaafd moet worden.

De voorzitter: We zullen daar straks tijdens de regeling van de werkzaamheden nog op terugkomen.

Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Pelckmans, misschien staat het niet in de cultuurpassage, maar ik wil hier bevestigen dat dat onze beleidslijn is in de geest van het regeerakkoord. De segregatie in de hand werken, dat zal essentieel deel uitmaken van de criteria. U komt uit Turnhout, ik kom uit Genk. Daar waren verenigingen van Italianen en op den duur werd dat gemixt, maar die verenigingen waren erop gericht om die mensen in de samenleving te laten opgaan, en de scheidingslijn tussen de Italiaanse gemeenschap en de rest van de Genkse gemeenschap te overstijgen. Dat is het inclusief maatschappijmodel dat we voorstaan.

Wanneer diezelfde organisaties zouden zeggen: wij blijven in ons kamp en daar komt niemand bij en wij gaan onze deuren en ramen niet openzetten, en hier spreken we Italiaans en niets anders ... U kent het beeld. De vraag is: mag dat? Ja, dat mag. Moeten we dat subsidiëren? Neen, ik vind niet dat we dat moeten subsidiëren.

Ik verwijs trouwens naar het debat gisteren in de plenaire vergadering, waar kamerbreed iedereen akkoord ging dat het optreden van die voetbalclub iets was dat segregatie in de hand werkt. Iedereen zegt dat we dit veroordelen. Neem dat als beeld mee en dan kunnen we elkaar daarin vinden.

U hebt een organisatie genoemd waar ik zelf uit voortkom en die me na aan het hart ligt. Ik nodig u uit om de wervingscampagne van diezelfde organisatie van twee jaar geleden te bekijken. Die probeerde met een diversiteitsfolder mensen te werven. Ik weet niet of dat goed gelukt is, maar ze zetten in ieder geval ramen en deuren open om mee te werken aan die inclusieve samenleving. Nu is dat wel een organisatie die op staatkundig separatisme aanstuurt. Dat is niet de segregatie die wij hier bedoelen. Ook organisaties die vanuit een Vlaamse inborst vertrekken, zullen worden beoordeeld op de vraag of ze ook ramen en deuren openzetten en het inclusieve model mee helpen vormgeven.

Mevrouw Segers, hoe plan ik die 6 procent door te voeren? In de begrotingsbesprekingen zullen we hier nog concreet op doorgaan. Het is duidelijk dat we een totaal budgettair objectief hebben voorliggen. De kaasschaafmethode, zo staat het in het regeerakkoord, is niet de methode die we universeel willen toepassen.

Het primaat van de politiek dan. Waarom zit ik hier? Waarom moet ik hiernaartoe komen als u niet naar mijn woorden luistert? Dat heeft niet veel zin. Ik heb heel goed naar u geluisterd. Ik nodig u uit om ook heel goed naar mij te luisteren. Ik heb expressis verbis gezegd: het gaat niet op om adviezen naast je neer te leggen. Ik heb gezegd: als je afwijkt van die adviezen – u hebt er ook op gewezen hoe belangrijk en hoe doorwrocht die dikwijls zijn, van specialisten in het veld – dan is dat geen evidente keuze. Als je dat doet, zul je dat als beslissingnemer goed moeten onderbouwen. Daarvan ben ik me bewust. Zeg alsjeblieft niet: 'zomaar aan de kant'. We zullen geen enkel advies zomaar aan de kant schuiven. We zullen ook geen enkel advies als een dictaat bekijken. We zullen als politiek verantwoordelijken de vrijheid nemen om een advies op zijn waarde te beoordelen en ons af te vragen of het in het beleid van de regering past en in het project dat de regering naar voren schuift.

Ik herhaal: afwijken van zo'n advies is een politiek feit. Dat zullen we goed moeten onderbouwen. Daar geef ik mij absoluut rekenschap van. Alsjeblieft, luister naar mijn woorden, kijk morgen ook naar mijn daden, maar als ik zeg dat ik een advies niet zomaar naast me neerleg, dan bedoel ik ook dat ik een advies niet zomaar naast me neerleg. Dus verwijt mij dat niet.

Mijnheer Brusselmans, u had een vraag over de brief van Hart boven Hard. Dat we van Hart boven Hard geen applaus gingen krijgen, dat is voor mij veeleer een geruststelling, dan wel dat het me opjaagt. Verder wens ik daar niet op te reageren. Dat lag in de lijn van de verwachtingen.

Het sociaal-cultureel volwassenenwerk is breed en diep vertakt. Als je naar de identiteit van de Vlaming kijkt, zie je dat die zich organiseert in verenigingen, en het sociaal-cultureel volwassenenwerk is er zeker een uiting van. Meer dan 120 organisaties zijn actief, van de grootste steden tot de kleinste dorpen, met heel veel professionals maar ook met zeer veel vrijwilligers die daar dagelijks het beste van zichzelf geven. Als ik goed ben ingelicht, zijn er ongeveer een kwart miljoen vrijwilligers actief in die sociaal-culturele organisaties.

Bij heel veel van de activiteiten van die organisaties staat de aanpak van maatschappelijke thema's en uitdagingen, het levensbreed leren, de creatie van engagement en verbinding, het bouwen van bruggen, centraal. De evolutie in onze maatschappij is dat mensen meer en meer in losse verbanden bij elkaar komen, maar toch blijft het sociaal-cultureel volwassenenwerk een belangrijke plaats hebben in ons sociaal weefsel. Het is waar, sommige thema's waarrond het sociaal-cultureel werk werkt – en ik heb net de verenigingen genoemd waaruit ik kom –, zijn thema's die dicht bij de politiek liggen. We leven in een vrije samenleving. Het staat iedereen vrij om zich te organiseren rond maatschappelijk engagement. Dat kan gaan over mobiliteit, over de vredesproblematiek, over de Vlaamse identiteit, over klimaat. Het is perfect mogelijk om rond die thema's te werken zonder dat het politiek activisme wordt genoemd, zoals u doet.

Ik heb daarstraks in een antwoord op de vraag van de heer Pelckmans gezegd dat sommige verenigingen maatschappelijk weinig relevant zijn omdat ze te weinig leden hebben. Het betalend ledenaantal zal een van de elementen zijn om de maatschappelijke relevantie te bepalen en om na te gaan of het aanbod ook een antwoord krijgt vanuit de maatschappij. Het feit van maatschappelijk actief te zijn rond een thema en zelfs bij uitstek standpunten in te nemen of te activeren voor zaken die niet mijn mening zijn, is absoluut geen criterium in het erkennen of niet erkennen en subsidiëren of niet subsidiëren. We leven in een vrije samenleving en ik wil tot uit den treure toe die vrije samenleving verdedigen. Ik hoop dat er toch altijd wel verenigingen gemotiveerd zullen zijn om kritisch op dingen in te gaan en met nieuwe voorstellen naar boven te komen. Dit zal dus absoluut niet de scheidingslijn zijn, of men het regeringsbeleid onderschrijft of niet. In zo'n samenleving wil ik niet wakker worden.

U vroeg ook naar de besparingen. De inhoudelijke aanpassingen die we maken, zijn niet bedoeld als besparingsmaatregel. We hebben niet gezegd dat we de criteria zodanig willen verscherpen dat we zoveel procent van de verenigingen kunnen uitsluiten en daardoor besparen. Het is wel zo dat de generieke besparingsregel van 6 procent geldt voor alle subsidielijnen in de Vlaamse overheid, dus ook voor het sociaal-cultureel werk, maar niet door de criteria een beetje te wijzigen. Dat is geen besparingsobjectief.

Mevrouw D'Hose, ik begrijp de urgentie. Het is midden oktober en ik begrijp absoluut de urgentie. U zult in mij een partner vinden om dit zo snel mogelijk in het parlement te brengen.

Mevrouw Brouwers, u vraagt naar hoorzittingen met het veld. Dat lijkt met de logica zelve, en daarin ben ik jullie partner.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Collega's, ik dank u om uitgebreid op mijn vraag in te gaan. Er zijn een aantal zaken verduidelijkt, maar daarmee is mijn onrust en mijn strijdlust om een en ander kritisch te benaderen, niet weg.

Collega Meremans, alsof Groen geen waarden zou kennen. Wij kennen ze wel en willen ze niet canoniseren; daarover gaat het bij ons. Ik wil toch nog even verwijzen naar uw voorzitter, Bart De Wever, die in 2003 zeer uitdrukkelijk heeft gezegd dat

het canoniseren van waarden iets is voor totalitaire regimes en dat je dat niet moet doen. U weet maar al te goed dat hij dat heeft gezegd en ik heb nog altijd begrepen dat jullie graag naar hem luisteren.

Ik ben ook blij met wat uitleg over de segregatie en het feit dat het in andere teksten van het regeerakkoord ook voorkomt. Of ik daarin meega, is een andere vraag, maar u hebt in ieder geval de toelichting gegeven. Ik sluit hier af, want het is natuurlijk stof voor een latere discussie.

Ik dank u om een aanzet te geven om snel tot een decreet te komen zodat we de discussie verder kunnen voeren.

Ik ben dus wat geïnformeerd maar niet gerustgesteld. Groen zal dit kritisch blijven volgen. Ik zou willen eindigen met een toch wat triestige noot. U kent allemaal het liedje 'Het is een beetje koud in mijn hart'. Ik zou het kunnen zingen, wat ik niet ga doen, maar ik blijf dat gevoel hebben, en ik denk vele Vlamingen met mij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de beslissing van Telenet om analoge televisie en radio af te schakelen – 56 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Op 9 oktober kondigde Telenet aan dat het telecom- en mediabedrijf dat via kabel tot op vandaag internet, digitale televisie, analoge radio en televisie aanbiedt, in het najaar van 2020 regio per regio analoge radio en televisie zal afschakelen. De analoge 'switch off' is onvermijdelijk. De vraag is echter wanneer deze optimaal moet gebeuren en hoe die moet worden begeleid.

Exacte cijfers zouden niet bestaan, maar volgens de schatting van Telenet luisteren vandaag nog ongeveer 200.000 mensen op analoge wijze naar radio en kijken nog 180.000 mensen analoog naar televisie. In 2012 waren dat nog ongeveer 1.000.000 kijkers en luisteraars. De afbouw is vlug gegaan, maar het gaat nog om een pak mensen.

In 7 jaar tijd is dat aandeel wel spectaculair gedaald, maar het lijkt mij bijzonder optimistisch als je verwacht dat binnen ongeveer 1 jaar 200.000 Vlamingen zonder de nodige incentives en begeleiding zouden zijn overgeschakeld naar digitale radio en televisie. Het stelt een beetje gerust dat Telenet aankondigde een proefproject te zullen starten in Beringen en Lochristi en zich engageert tot begeleidende maatregelen.

Het lijkt mij niet alleen opportuun, maar vooral noodzakelijk dat de minister van Media, het best in overleg met zijn federale collega van Telecommunicatie, het gesprek aangaat met Telenet, zodat men kan vermijden dat in het najaar van 2020 een pak mensen niet langer een radio- en televisiesignaal ontvangen.

Minister, was u op de hoogte van de beslissing van Telenet voor die op 9 oktober werd aangekondigd? Zo ja, tot welke overgangsmaatregelen engageerde Telenet zich ten opzichte van u? Wat is uw appreciatie van de beslissing van Telenet om vanaf volgend jaar analoge radio en televisie stop te zetten? Wat is uw appreciatie van de overgangs- en begeleidingsmaatregelen die Telenet heeft aangekondigd? Acht u die adequaat en afdoende? Welke opportuniteiten ziet u in de plannen van Telenet in verband met de 'switch off' van digitale radio in functie van de verdere

uitrol van Digital Audio Broadcasting (DAB+)? Tijdens de vorige legislatuur hebben we heel vaak over dat dossier gediscussieerd. Misschien is het wel een opportuniteit, hoewel het ene losstaat van het andere. Welk overleg plant u hierover met uw federale collega van Telecommunicatie?

De volgende vraag is een heel belangrijke vraag, waarvan ik hoop dat u ze aan Telenet hebt gesteld: op welke manier garandeert u dat Telenet ervoor zorgt dat in 2020 geen enkele Vlaming zonder bijkomende kosten en lasten voortaan zal kunnen genieten van digitale radio en televisie?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Segers, dank u voor de vraag over iets dat vrij belangrijk is voor ongeveer 380.000 consumenten. Ik heb inderdaad contact gehad met Telenet. Ze hebben me vooraf ingelicht over hun beslissing en hun communicatie. In de dagen na de eedaflegging had ik heel veel gemiste gesprekken en oproepen. Een daarvan was van Telenet. Ze hebben mij tijdig alle nodige input op informele wijze bezorgd. Ze hebben dat correct gedaan. Ze hebben ook correct het publiek geïnformeerd over hetgeen ze van plan waren. Ze hebben effectief ook een aantal garanties ingebouwd, een aantal overgangsmaatregelen, om ervoor te zorgen dat dit voor de betrokken consumenten zo weinig mogelijk kosten veroorzaakt en zo weinig mogelijk last met zich meebrengt.

U hebt dat al kunnen lezen in de media. Ik zal er dus niet in extenso op ingaan. Ik zal misschien een aantal zaken geven die heel relevant zijn.

Ten eerste is het natuurlijk belangrijk dat die contracten en die tarifiering ongewijzigd blijven. Men zal dus eigenlijk overschakelen van een analoog naar een digitaal systeem, met ook een daaraan gekoppelde kwaliteit, zonder prijsverhoging of contractaanpassing. Men zal dus ook zijn kabel-tv-abonnement kunnen behouden tegen de huidige prijzen.

Ten tweede, bij degenen die over een televisietoestel beschikken dat meer dan negen jaar oud is, is er een technisch probleem, want die toestellen voldoen technisch niet om op dat digitale net in te schakelen. Die mensen hebben de keuze om een Digibox te kopen of te huren. Als ze huren, dan zullen ze daar het eerste jaar niets voor betalen. Vanaf het tweede jaar is er daarvoor natuurlijk een beperkte huurprijs.

Ten derde, als het gaat over recentere toestellen – men heeft het over flatscreens van minder dan negen jaar oud, maar ik vermoed dat dat ook samenhangt met het model –, is een herprogrammering mogelijk. Men heeft ook op de website van Telenet en via de communicatie ten behoeve van de klanten verduidelijkt hoe dat moet gebeuren. Daarvoor is ook in de nodige ondersteuning voorzien.

Tot slot, wat de ongeveer 200.000 radioluisteraars via de kabel betreft, wordt er voorzien dat zij gratis radioantennes kunnen krijgen, zodat ze ook het radiotoestel daarop kunnen inschakelen.

Wat mijn appreciatie hiervan betreft, gaat het hier natuurlijk om een beslissing van Telenet, geen beslissing van de Vlaamse Regering. Zoals u zelf echter terecht aangeeft, ligt dit in de lijn van wat normaal en ook wenselijk is: digitalisering, ook op het vlak van televisie en radio. Ook in het buitenland vindt een dergelijke evolutie plaats.

Ik stel wel vast dat Telenet in het verleden ter zake heel wat voorzichtigheid aan de dag heeft gelegd. Zij hebben in eerste instantie toch ook investeringen gedaan om deze beslissing een beetje uit te stellen. Vandaag komen zij met deze beslissing en dat is inderdaad geen evidentie voor de betrokken consumenten. Ik vind het

vooral belangrijk dat er voldoende tijd wordt gegund om deze omschakeling ook daadwerkelijk in de huiskamer te realiseren. We moeten ervoor zorgen dat iedereen op een gebruiksvriendelijke en kostenefficiënte manier wordt meegenomen. Dat wordt ook de komende weken en maanden verder opgevolgd.

Wat de overgangsmaatregelen betreft die Telenet plant, denk ik dat er aanzienlijke inspanningen zijn gebeurd. Ik waardeer, net als u, de testcases in Beringen en Lochristi. Ik denk dat dit belangrijke momenten zijn voor Telenet en we zullen alles uiteraard ook opvolgen en bekijken, om te analyseren of de werkwijzen die zij vooropstellen, efficiënt zijn.

Uw vraag over de link met digitale radio en DAB+ is zeer belangrijk. Mijn voorganger heeft daar inderdaad een prioriteit van gemaakt. We hebben nog heel wat stappen te zetten ter zake. We moeten daadwerkelijk inzetten op digitale radio, alsook op DAB+. Deze overschakeling kan daar inderdaad een kleine bijdrage toe leveren, omdat er ook in wordt voorzien dat, indien men een DAB+-radio aankoopt, dat met korting kan gebeuren. Dit biedt dus zeker een opportuniteit om dat ook te doen.

Dan is er het overleg met mijn federale collega van Telecommunicatie. In een vorig leven was ik specialist grondwettelijk recht en staatshervorming. De bevoegdheidsverdeling inzake Media is niet de gemakkelijkste, als ik het met een eufemisme mag zeggen. De content van televisie en radio, waarover het hier gaat, zit duidelijk binnen mijn bevoegdheidspakket. De drager en de telecom zijn natuurlijk federaal. Ik heb daarover op dit moment geen specifiek overleg gepland met collega De Croo. Er is wel contact geweest met federaal collega Muylle, gezien zij bevoegd is voor de consumenten. Het gaat hier immers eigenlijk minder over telecommunicatie als drager en veeleer over radio en televisie, wat mijn bevoegdheid is, en ook over de vraag hoe men dat organiseert naar consumenten toe. Ook minister Muylle volgt dit dossier dus van heel nabij.

Tot slot is er uw vraag over de kosten en lasten voor de consument. Dat is natuurlijk een heel belangrijk aandachtspunt, dat weliswaar ook zal afhangen van de keuzes van de consument. Sommige consumenten waren misschien al van plan om zich een nieuwe televisie aan te schaffen. Voor hen heeft dit dus geen impact. Misschien zullen ze dat iets sneller doen, maar er is niet noodzakelijk een impact. De overgangsmaatregelen van Telenet waarnaar ik verwees, zorgen er nu voor dat er voor de meeste Vlamingen geen of slechts een zeer beperkte kostprijs zal zijn. Natuurlijk kan die evolutie naar digitalisering, de logische evolutie die hier wordt gevolgd, voor sommige consumenten een beperkte kostprijs hebben. We gaan er ook van uit dat dat goed begeleid kan worden en dat iedereen ook mee kan zijn.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik ben blij te horen dat Telenet op correcte wijze met u contact gehad heeft. Het is heel belangrijk dat het in dit proces bedachtzaam, gedragen en in overleg naar een overschakeling gaat. Ik begrijp ook dat het onvermijdelijk is dat het wel voor veel mensen toch een kost met zich mee zal brengen. Eén jaar gratis huur voor de Digibox, dat is al één zaak, maar vanaf het tweede jaar moet er dan wel betaald worden.

U zegt ook dat die mensen hetzelfde tarief gaan blijven betalen voor digitale als voor analoge televisie. Hoelang engageert Telenet zich daarvoor? Heeft het u dat verteld? Ik weet niet of die cijfers beschikbaar zijn, maar ik heb het gevoel dat het vooral een ouder publiek is dat nog analoog naar televisie en radio kijkt of luistert, vaak ook met verouderde toestellen. Het is ook vaak op een tweede en derde toestel dat er analoog wordt gekeken. Kosten zijn dus één zaak, maar heel belangrijk is dat ook de praktische omschakeling door Telenet goed wordt begeleid. Ik zou Telenet eigenlijk willen adviseren om bij mensen die niemand hebben, de

omschakeling zelf te doen, de Digibox te gaan installeren en op een eventueel nieuw radiotoestel nieuwe zenders te zoeken. Ze moeten technici aan huis sturen bij de mensen die het echt niet alleen kunnen doen. Dat zou ik hen zeker willen meegeven.

Begrijp ik dan goed dat Telenet DAB+-toestellen gaat verkopen, als u zegt "met korting"? Of hoe zit dat precies?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, de evolutie is wat ze is, daar zijn we het allemaal over eens. Ik kan mij enigszins vinden in wat u net zei over de technische aanpassingen die moeten gebeuren bij oudere mensen. Dat lijkt me wel belangrijk.

Ik ben ook blij dat u aanhaalt dat het belangrijk is dat Telenet op tijd communiceert, maar dat blijkt ook het geval te zijn. Ik zou alleen de kleine opmerking willen geven dat ook de VRT misschien op tijd en duidelijk communiceert. We weten immers dat er bij het DVB-T-verhaal (digital video broadcasting – terrestrial) een klein berichtje stond op de website, wat veel mensen, of toch diegenen op wie het dan betrekking op zou hebben, misschien is ontgaan.

We hebben ook signalen gekregen van de regionale omroepen, want die vrezen natuurlijk dat de wijzigingen vooral hun doelgroep zal treffen en dat die een impact zullen hebben op de bereikvergoeding zoals die vastgelegd is in het Mediadecreet. We merken ook dat Telenet al internetpakketten aanbiedt waarin de regionale televisieomroepen niet meer zijn opgenomen, en dat baart ons toch een beetje zorgen. We hebben het belang van die regionale omroepen hier in het verleden al genoeg onderstreept, maar hun financiële inkomsten hangen er natuurlijk van af. We moeten dat wel in het oog houden. Ik weet niet of u die bezorgdheid deelt, minister, en of u het wenselijk vindt om daarin stappen te ondernemen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: De tarifiering is natuurlijk ook een vast gegeven in commerciële contracten die via de algemene voorwaarden bepalen wanneer de tarieven aangepast kunnen worden. Ik heb daar geen bijkomende informatie over. Een onderneming kan natuurlijk tarieven aanpassen, maar dat staat los van deze operatie. Belangrijk is dat de tarieven nu bij de overschakeling gehandhaafd blijven.

Uw opmerking over het type mensen die erin zitten, kan ik niet bevestigen. Ik heb daar geen gegevens over. Het is ook een schatting. U zegt dat er veel ouderen tussen zitten en ik denk dat dat zeker een grote categorie is. Ik hoor ook zeggen dat studenten soms ook nog op dat oudere systeem zitten en dus niet alleen ouderen. Maar goed, we hebben geen gedetailleerde informatie.

De begeleiding is effectief een aandachtspunt voor Telenet. Het gebeurt zeker online, maar het is belangrijk dat er ook mensen ter beschikking zullen zijn om dit proces te begeleiden, zoals technici. Dat is een aandachtspunt voor hun technische dienst of hun ondersteuningsdienst.

U had nog een vraag over de regionale omroepen. Het is belangrijk dat de regionale omroepen de ruimte krijgen om te opereren. We zullen dit zeker ook meenemen, maar ik heb niet meteen een pasklaar antwoord op uw vraag.

U had ook nog een vraag over de DAB+-radio. Telenet heeft aangekondigd dat ze voor de aanschaf ervan een mooie korting zullen aanbieden. De modaliteiten daarvan heb ik momenteel niet, maar ik neem aan dat zij de komende maanden duidelijk zullen maken wat dit precies inhoudt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoorden. 'To be continued.' Ik roep u op om dit dossier van nabij op te blijven volgen om te vermijden dat er eind volgend jaar een pak mensen zonder beeld of klank vallen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.